

ด่วนที่สุด

ที่ สม ๐๐๑๘.๑๐/ ๔๔๕๒

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน นั้น คณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นายปิยนุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวพรรณิการ์ วานิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	กรรมการ
๑๔. นายอาดิสัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
๑๕. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขาธิการคณะกรรมการ

ต่อมา นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการฯ สิ้นสุดลง ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค หลังจากนั้นนายปิยนุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรรณิการ์ วานิช ได้พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ต่อมา นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ หลังจากนั้น

หลังจากนั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์ นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ และนายสิงหนภณ ตีนาง เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน แทน และในคราวการประชุมคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓ วันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ดังนี้

๑. นายสิระ เจนจาคะ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๔. นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๕. นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๗. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวีส์ดี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๘. นายคมเดช ไชยศิวิมมงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๙. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๓. นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมาธิการ
๑๔. นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	กรรมาธิการ
๑๕. นายสิงหนภณ ตีนาง	กรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “แนวทางการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ” เสร็จเรียบร้อยแล้ว อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ “เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด” จึงขอเสนอรายงานเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

กลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม
เลขที่รับ ๑๐๓ / ๗๕๖๓
วันที่ ๕ / ๗ / ๒๕๖๓ เวลา น.

(นายสิระ เจนจาคะ)

รับที่ ๑๕๓ / ๒๕๖๓
วันที่ ๕ / ๗ / ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๐ น.

ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

สำนักกรรมาธิการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๓๒๑

รับที่ ๑๕๓ / ๒๕๖๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ law_fairly@hotmail.com

วันที่ ๕ / ๗ / ๒๕๖๓ เวลา ๑๕.๒๐ น.

ส่งกลุ่มงาน พ.ร.บ. ๑

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง “แนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ”

ของ

คณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๘.๑๐/๘๔๒

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน นั้น คณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นายปิยบุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวพรรณิการ์ วานิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายคมเดช ไชยศิริมงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	กรรมการ
๑๔. นายอาดิสัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
๑๕. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการฯ สิ้นสุดลง ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัตติกฤษ์เศรษฐ์ เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค หลังจากนั้นนายปิยบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรรณิการ์ วานิช ได้พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ต่อมา นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ หลังจากนั้น

หลังจากนั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์ นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ และนายสิงหนภณ ดีนาง เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน แทน และในคราวการประชุมคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓ วันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ดังนี้

๑. นายสิระ เจนจาคะ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๔. นางศรีสมร รัตมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๕. นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๗. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๘. นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๙. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๓. นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมาธิการ
๑๔. นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	กรรมาธิการ
๑๕. นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “แนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ” เสร็จเรียบร้อยแล้ว อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ “เมื่อคณะกรรมการได้กระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลา ที่สภากำหนด” จึงขอเสนอรายงานเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณารายงาน ของคณะกรรมการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสิระ เจนจาคะ)

ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐๒ ๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๓๙๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ law_fairly@hotmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัลยรัตน์ ชาวสำอางค์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

นายธนกฤต ศรีสุวรรณ/ร่าง

นางสาวธารทิพย์ ทองห้าว/พิมพ์

นายเอรวัตร อุ่ณกงลาด/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางกมลเนตร พูลสุข ทนคง

ครั้งที่ ๒ นางสาวרבขวัญ เมสนุกุล

ครั้งที่ ๓ นางศิริรัตน์ นาโค

รายนามคณะกรรมการ

รายนามคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ดังนี้

๑. นายสิระ เจนจาคะ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๔. นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๕. นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๗. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๘. นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๙. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๓. นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
๑๔. นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	กรรมการ
๑๕. นายสิงหนอน ตีนาง	กรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูป ทบพวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ดังนี้

๑. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายนิพนธ์ ฐะกัมี	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนิรมิต สุจारी	อนุกรรมการ
๕. นายณัฐวุฒิพัฒน์ อีรนนทวาณิช	อนุกรรมการ
๖. นายศุภณัฐ บัญสดี	อนุกรรมการ
๗. นางสาวพรารุจี คันธสร	อนุกรรมการ
๘. นายธรรมรัตน์ แสงจันทร์	อนุกรรมการ
๙. นายชุมสาย ศรียาภัย	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวบุญธิดา เพิ่มธรรมสิน	เลขานุการคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ

๑. พลตำรวจเอก วิรุฬห์ ฟื้นแสน
๒. นายพนัส ทศนียนนท์
๓. นายวิบูลย์ แซ่มชื่น
๔. นายรุ่งโรจน์ อาษาเทวัญ
๕. นายจำนงค์ ไชยมงคล
๖. นายณัฐวัฒน์ พอใช้ได้
๗. นายอานนท์ณัฐ เครือไชย
๘. นายเศรษฐโชค วรรณประเวศ

บทสรุปผู้บริหาร

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่ได้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงทางการเมืองที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบันปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ รวมระยะเวลากว่า ๑๖ ปี ที่ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและอุดมการณ์ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการต่อต้านรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ คัดค้านการดำเนินนโยบายในแต่ละช่วงนั้น ได้นำสังคมไทยไปสู่การแบ่งฝักแบ่งฝ่าย เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน นำไปสู่การสูญเสียอย่างประมาทค่ามิได้ต่อสังคมไทยและประเทศไทย ซึ่งเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน นอกจากความรุนแรงจะทำให้เกิดการสูญเสียทางด้านร่างกายและจิตใจแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา ยังส่งผลกระทบต่อถึงด้านการบริหารระบบของรัฐ ระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสถานการณ์ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำในปี ๒๕๖๓ โดยมีสาเหตุอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ระบาดไปทั่วโลก ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวได้รับผลกระทบทุกภาคส่วน รวมถึงประเทศไทย ด้วยเหตุปัจจัยทั้งหมดทำให้คนในชาติเกิดความอ่อนแอในด้านสังคมวัฒนธรรมและบั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์ หากความขัดแย้งดังกล่าวยังคงดำเนินอยู่ต่อไป โดยไม่มีการคลี่คลายปัญหาที่มีอยู่เดิมและการแสวงหาทางออกที่เป็นรูปธรรมร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเป็นไปได้สูงกว่าสังคมไทยจะมีอาก้าวพ้นวังวนของปัญหาเดิมได้ รวมทั้ง คงมีอาจฟื้นฟูเสถียรภาพและศักยภาพในการพัฒนาที่มีอยู่ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

จากการศึกษาและดำเนินการของคณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูปกฎหมาย ทบทวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ได้ตั้งข้อสังเกต อันเป็นปัจจัยและหลักการสร้างความปรองดอง และความสมานฉันท์ของคนในชาติ เพื่อให้ทางรัฐบาลนำไปพิจารณา ประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนและการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

เสนอให้ฝ่ายรัฐบาลและทุกภาคส่วนร่วมกันจัดทำรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชนเพื่อแทนที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ถูกออกแบบและวางกติกาไว้เพื่อการสืบทอดอำนาจ และการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นให้ตรงกับข้อเรียกร้องของประชาชนทั่วไป และนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่กำลังเคลื่อนไหวในปัจจุบัน

๒. การนิรโทษกรรม

การนิรโทษกรรมถือเป็นกระบวนการเร่งรัดนำไปสู่การปรองดองและสมานฉันท์ได้ โดยทุกฝ่ายล้วนผ่านเหตุการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองมากมาย ถูกดำเนินคดีทางการเมือง ถูกตัดสิทธิให้ติดคุก สูญเสียเวลาและทรัพย์สิน ได้รับผลกระทบถึงครอบครัว จนถึงที่สุดแล้วทุกฝ่ายต่างต้องการให้ประเทศได้ก้าวผ่านความขัดแย้งครั้งนี้ไปสู่การปรองดองทั้งสิ้น

การนิรโทษกรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ ที่ผ่านมา ผู้ที่มีอำนาจที่ต้องการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและใช้อำนาจที่ผิดกฎหมาย เมื่อเปลี่ยนแปลงสำเร็จ จะนิรโทษกรรมตนเอง และพวกพ้องทุกครั้ง แต่การนิรโทษกรรมนั้น มิได้ครอบคลุมถึงประชาชนผู้มีความเห็นต่างทางการเมือง ถ้าได้ดำเนินการนิรโทษกรรมผู้มีความเห็นต่างทางการเมืองก็จะเป็นทางออกในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์

๓. กระบวนการยุติธรรม

จากสภาพความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น ผสมกับความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม เป็นสาเหตุที่สำคัญ อีกประการหนึ่ง ที่นำมาสู่ความรุนแรงและการกระทำความผิดกฎหมายอาญาของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้กระทำความผิด มีมูลเหตุจูงใจทางการเมืองต้องให้ความยุติธรรม (Justice) ในทางกฎหมายกับทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม ยึดโยงกับประชาชนเป็นปัจจัย สำคัญในการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์

๔. การรักษาบรรยากาศของการปรองดอง สมานฉันท์

ทุกฝ่ายในสังคมจะต้องร่วมมือกันบริหารความขัดแย้งให้อยู่ในกรอบสันติวิธี เคารพความเห็นต่าง และไม่ใช้ความรุนแรง ตระหนักถึงผลกระทบและความรุนแรงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตอันเป็นการนำไปสู่ความเสียหาย ของประเทศชาติ การยุติการกระทำที่จะนำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้ง และทำความเข้าใจความจริงซึ่งเป็นสาเหตุ ที่นำมาสู่ความขัดแย้ง จะทำให้สังคมไทยสามารถก้าวไปสู่ความปรองดองอย่างยั่งยืน

๕. ข้อสังเกตเกี่ยวกับสื่อ

สื่อต้องไม่นำเสนอข้อมูลและถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือยุยงให้ใช้ความรุนแรง ต่อคู่ขัดแย้ง รวมทั้งไม่นำเสนอภาพความรุนแรงในลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่าการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ ธรรมดาในสังคมไทย สื่อจึงควรคำนึงถึงผลกระทบและความเหมาะสมของสิ่งที่นำเสนอต่อสังคมด้วย

๖. ข้อสังเกตด้านการเยียวยา

การชดเชยเยียวยาและฟื้นฟูเหยื่อและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทุกฝ่าย และคืนความเป็นธรรมให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการ ลดความขัดแย้ง

๗. การแสดงความรับผิดชอบด้วยการขอโทษ

เนื่องจากรัฐมีความบกพร่องและขาดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการจัดการความขัดแย้ง ทางการเมืองให้ดำเนินไปตามครรลองของสันติวิธี จนเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และความรู้สึก ของประชาชนอย่างมาก รวมทั้งขาดการแสดงเจตจำนงที่จะประกันความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และ ทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความพยายามอย่างสุดความสามารถที่จะระมัดระวังไม่ให้เกิดเหตุการณ์ ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น มีการสร้างแบบอย่างที่ดีในการแสดงความรับผิดชอบทางการเมือง ให้เกิดขึ้นในสังคม จึงต้องให้ทุกฝ่ายตระหนักว่าการยอมรับผิดชอบและการขอโทษเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นที่จะนำไปสู่ ความปรองดองในชาติ

๘. ข้อสังเกตเกี่ยวกับกองทัพ

การแทรกแซงทางการเมืองของกองทัพ โดยเฉพาะการรัฐประหาร ส่งผลให้สังคมไทย ขาดโอกาสเรียนรู้ที่จะจัดการวิกฤตการณ์ทางการเมืองตามครรลองแห่งระบอบประชาธิปไตย และสร้างความ ไม่พอใจแก่กลุ่มคนที่เห็นว่าอำนาจอธิปไตย สิทธิ และผลประโยชน์ของตนถูกคุกคามจากการรัฐประหารโค่นล้ม รัฐบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย กองทัพมีอาวุธ มีกองกำลังทหาร มีบทบาท และอิทธิพลในการตัดสินใจล้มระบอบประชาธิปไตย ทำให้ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อน และลุกลามบานปลายยิ่งขึ้น ดังนั้น กองทัพควรทำภารกิจของกองทัพ ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายคณาการรัฐประหาร หรือการแทรกแซงทางการเมืองอย่างเคร่งครัดไม่ว่าในทางใด

๙. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการชุมนุมและสิทธิผู้ชุมนุม

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน มีประชาชนส่วนมากที่ต้องการแสดงออกในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยเฉพาะการชุมนุมของคนรุ่นใหม่ กลุ่มนักเรียนร้องที่เป็นเยาวชนของชาติ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องเข้าใจตรงกันว่าเสรีภาพในการชุมนุมเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและเป็นสิทธิทางการเมืองที่ต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองจากรัฐ

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมการ	ก
รายนามคณะอนุกรรมการ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
สารบัญ	
๑. การดำเนินงาน	๒
๒. วิธีการพิจารณาศึกษา	๓
๓. หน่วยงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	๓
๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๔
๓.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๕
๔. ผลการพิจารณา	๕
๔.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา	๕
๔.๒ ประเด็นการพิจารณา	๖
๔.๓ สรุปผลการรับฟังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง	๘
๔.๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๑๐
๕. ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ	๑๑
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รวมความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ	๑๖
ภาคผนวก ข รวมรูปภาพจากงานรับฟังความคิดเห็น	๓๓

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “แนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ”

ของ

คณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑) คณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอโทษเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวนโยบาย ด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน นั้น คณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายปิยบุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวพรรณนิการ์ วานิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายคมเดช ไชยศิริวงศา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	กรรมการ
๑๔. นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
๑๕. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ

ต่อมา นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการฯ สิ้นสุดลง และต่อมา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้ง นางสาวศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค หลังจากนั้น นายปิยบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรรณนิการ์ วานิช ได้พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ต่อมา นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ หลังจากนั้น

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้งนายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์ นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ และนายสิงหนภณ ตีนาง เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน แทน

อนึ่ง ในคราวประชุมคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ ดังนี้

๑. นายสิระ เจนจาคะ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๔. นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๕. นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๗. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๘. นายคมเดช ไชยศิวงมงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๙. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๓. นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมาธิการ
๑๔. นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	กรรมาธิการ
๑๕. นายสิงหนภณ ตีนาง	กรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ ของคนในชาติ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูป ทบพวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เพื่อทำหน้าที่พิจารณาปัญหาอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือกิจการอื่นที่คณะกรรมการมอบหมาย ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑.๑ นายชวลิต วิชยสุทธิ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๑.๒ นายนิพนธ์ ฮะกีมี	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑.๓ นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๑.๔ นายนิรมิต สุจारी	อนุกรรมการ
๑.๕ นายณัฐพัชญ์ อธิ์นันท์ทวาณิช	อนุกรรมการ
๑.๖ นายศุภณัฐ บัญสดี	อนุกรรมการ
๑.๗ นางสาวพรารวรุจี คันทสร	อนุกรรมการ

๑.๘ นายธรรมรัตน์ แสงจันทร์	อนุกรรมการ
๑.๙ นายชุมสาย ศรียาภัย	อนุกรรมการ
๑.๑๐ นางสาวบุญธิดา เพิ่มธรรมสิน	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
<u>ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ</u>	
๑.๑ พลตำรวจเอก วิรุฬห์ พันแสน	
๑.๒ นายพนัส ทัศนียานนท์	
๑.๓ นายวิบูลย์ แซ่มชื่น	
๑.๔ นายรุ่งโรจน์ อาษาเทวีญ	
๑.๕ นายจำนงค์ ไชยมงคล	
๑.๖ นายณัฐวัฒน์ พอใช้ได้	
๑.๗ นายอานนท์ณัฐ เครือไชย	
๑.๘ นายเศรษฐโชค วรรณประเวศ	

ในการนี้ คณะกรรมการเห็นควรเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจาก ปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจการเมืองและปัญหาสังคม หากคนในประเทศยังมีความแตกแยกไม่มีความปรองดองสมัคสมานสามัคคีกันเราจะผ่านวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้ยาก

บัดนี้ คณะกรรมการการกฤษฎาหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน โดยคณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูปกฎหมาย ทบทวนและแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูป ทบทวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในคณะกรรมการการกฤษฎาหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้พิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมและให้ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงความคิดเห็น จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๓ วันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๕ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๓. หน่วยงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูป ทบทวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในคณะกรรมการการกฤษฎาหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้ดำเนินการโดยเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและประกอบการพิจารณา ดังนี้

๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) กระทรวงกลาโหม

- พลเอก ธีรชัย อินทรจรรย์

ปลัดกระทรวงกลาโหม

๒) สมาชิกวุฒิสภา

- นายคำคุณ สีทธิสมาน

๓) สำนักงานอัยการสูงสุด

- นายสรรพัชญ์ รัชตะวราณ

อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

๔) สำนักงานศาลยุติธรรม

๑. นายภพ เอกพรพานิช

รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

๒. นายอนุชา สุดคำภา

นิติกรปฏิบัติการ

๕) ศาลรัฐธรรมนูญ

๑. นายสิทธิพร เสาภายน

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี

๒. นายอดิเทพ อูยะพัฒน์

ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

๓. นายสุภัทร แสงประดับ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

๖) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายยอดฉัตร ตสาริกา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นางสาวอาทิตยา ปวงคำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๗) กระทรวงยุติธรรม

๑. นายวัลลภ นาคบัว

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม

๒. นายมนินทร์ สุทธิพัฒนานิติ

ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนยุติธรรม

๘) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

๑. ร้อยตำรวจเอก วิษณุ ฉิมตระกูล

ผู้อำนวยการกองคดีความมั่นคง

๒. นายจิรัฐ ทองผิว

หัวหน้าศูนย์ข้อมูลและการวิเคราะห์

๓. ร้อยตำรวจเอก ศุภราช ไม้ตะเภา

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการ

๔. นายสุวัชร สุดใจ

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษชำนาญการ

๙) กรมราชทัณฑ์

๑. นายธวัชชัย ชัยวัฒน์

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์

๒. นายชำนาญ เล็กสกุล

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

๓. นายสิทธิชัย พรหมเดช

หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

๔. นายธนภุต ศิริรักษ์

นักทัณฑวิทยาชำนาญการ

๑๐) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. พลตำรวจตรี มณฑล บัวจิบ

ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล ๑

๒. พันตำรวจเอก พิสุทธิชัย พลธนะ

ผู้กำกับการ

๑๑) สถาบันพระปกเกล้า

๑. ศาสตราจารย์ วุฒิสาร ตันไชย

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

๒. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ

ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

๓. นางสาววิลาสินี โสภภาพ

นักวิชาการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

๑๒) อาจารย์มหาวิทยาลัย

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ มูลศิลป์ ประธานหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

๑๓) ผู้ที่เกี่ยวข้อง

๑. นายจตุพร พรหมพันธุ์
๒. นายสุริยะใส กตะศิลา
๓. นายพิภพ ธงไชย
๔. นายสำราญ รอดเพชร
๕. นายประสาร มฤคพิทักษ์

๓.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- (๑) รายงานคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.)
 - (๒) รายงานวิจัยการสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ สถาบันพระปกเกล้า
 - (๓) รายงานของคณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สถาปนิกรูปแห่งชาติ
- เรื่อง รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างความปรองดอง

๔. ผลการพิจารณา

คณะกรรมการได้จัดทำรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง แนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ ปรากฏผลการดำเนินการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๔.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ตามที่ได้มีเหตุการณ์ความไม่สงบในบ้านเมือง จากผู้ที่มีความเห็นต่างทางการเมืองกลุ่มต่าง ๆ ในช่วงเวลาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน อันนำมาซึ่งความสูญเสียและความเสียหาย อย่างประมาณค่ามิได้สู่สังคมและประเทศไทย รวมทั้งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ด้วยเหตุความขัดแย้งดังกล่าวนำมาพร้อมกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาดที่เกิดขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ หรือปัจจุบัน (โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือ COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และเศรษฐกิจที่ตกต่ำ เกิดปัญหาขึ้นภายในประเทศไทยอย่างมาก เมื่อนำเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ปัจจุบันดังกล่าวข้างต้น ถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ประเทศไทยจะต้องมีความปรองดองหันหน้าเข้าหากัน ทั้งปัญหาความขัดแย้งที่สั่งสมจนทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม ความตึงเครียดและขัดแย้งทางการเมือง โดยมีเป้าหมายที่จะให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและการเยียวยา และป้องกันมิให้เกิดเหตุความรุนแรงและความเสียหายซ้ำอีกในอนาคต ทั้งนี้ ต้องมุ่งเน้นการใช้มาตรการเชิงสมานฉันท์ รวมถึงความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และความยุติธรรมทางสังคม การฟื้นฟูและเยียวยาเหยื่อและผู้เสียหาย เพื่อสมานบาดแผลทางสังคมและเสริมสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ถ้อยทีถ้อยอาศัย และยอมรับความแตกต่างทางความคิดเพื่อส่งเสริมให้เกิดความปรองดองในประเทศไทยระยะยาวต่อไป

เหตุผลและวัตถุประสงค์ของคณะอนุกรรมการที่ดำเนินการศึกษาในเรื่องนี้ ดังนี้

ประการแรก ปัจจุบันเวลาของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในบ้านเมือง คณะอนุกรรมการเห็นว่าอยู่ในขั้นสูงองม กล่าวคือ ความขัดแย้งตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ถึงปัจจุบัน กินเวลาถึง ๑๖ ปี ประเทศไทยประชาชนในชาติยังเป็นฝักเป็นฝ่ายขัดแย้งกันอยู่ประเทศนั้น หากความสงบสุข ความเจริญได้ยาก หากมีศึกสงครามจะเป็นสงครามสู้รบหรือสงครามเศรษฐกิจก็ตาม ก็จะมีแต่ความพ่ายแพ้

ประการที่สอง ก่อนไวรัส covid-19 ระบาด ประชาชนประสบปัญหาเศรษฐกิจปากท้องอย่างมากและหลังไวรัสระบาดเกิดปัญหาเศรษฐกิจปากท้องตลอดจนกิจการทางด้านเศรษฐกิจการค้าการท่องเที่ยว SME ปิดตัวลงประชาชนตกงานจำนวนมากนับล้าน ๆ คน นับเป็นวิกฤตของประเทศ ถ้าประชาชนไม่มีความสามัคคีปรองดองเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งที่จะร่วมกันฝ่าฟันวิกฤตเศรษฐกิจของบ้านเมืองได้

ประการที่สาม มีสัญญาณที่จับต้องได้ว่าปีนี้รัฐบาลได้ประชุมคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ และต่อมานายกรัฐมนตรีได้ให้สัมภาษณ์หลายครั้งว่าตั้งใจรวมใจไทยสร้างชาติถึงกับติดวลีดังกล่าวไว้ที่โพเดียมช่วงเวลาแถลงข่าว แสดงว่าในภาวะวิกฤตบ้านเมืองเช่นนี้เห็นตรงกันว่าถึงเวลาที่คนไทยจะหันหน้าเข้าหากัน หาทิศทางสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

ประการที่สี่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนา ด้านจิตใจ และยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาล นโยบายของพรรคการเมืองแต่ละพรรค ให้มีความสำคัญกับการสร้างความปรองดองของคนในชาติทั้งสิ้น จึงเป็นความชอบธรรมที่คณะอนุกรรมการและคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนศึกษาเรื่องนี้เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อส่งไปยังรัฐบาลรับไปพิจารณาตามความเห็นสมควรต่อไป

ในการดำเนินการคณะอนุกรรมการได้เชิญเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า โดยศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ และผู้ช่วยศาสตราจารย์.ภูมิ มูลศิลป์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองสมานฉันท์มาช้านาน ตลอดจนการศึกษาเอกสารของ คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) และรายงานวิจัยการสร้างความปรองดองแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยสถาบันพระปกเกล้าก็ตี ทุกฝ่าย เห็นว่าการศึกษาทางวิชาการมีเพียงพอแล้ว การประชุมคณะอนุกรรมการเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ จึงเชิญผู้ที่มีความเห็นแย้งหรือเห็นต่างทางการเมืองมาให้ข้อมูลกับคณะอนุกรรมการว่าในแต่ละกลุ่มมีความเห็นต่อการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติอย่างไร

๔.๒ ประเด็นการพิจารณา

แนวทางการดำเนินการสร้างความปรองดองตามหลักความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่านและความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และการนิรโทษกรรม

ในกระบวนการปรองดองที่ใช้หลักความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่านมาปรับใช้กับการนิรโทษกรรมเป็นเครื่องมือหนึ่งี่ควรเกิดขึ้นตามมาหลังจากที่คู่ขัดแย้งทุกฝ่ายที่สร้างความรุนแรงให้เกิดขึ้นยอมรับการเข้าร่วมกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคลี่คลายปมปัญหาในอดีต ตั้งแต่การตรวจสอบค้นหาความจริง การอำนวยความสะดวกยุติธรรม การฟื้นฟูและเยียวยา การแสดงความสำนึกผิดและการให้อภัย ฯลฯ

หากรัฐบาลมีความประสงค์จะนำ “การนิรโทษกรรม” มาใช้ในการเสริมสร้างความปรองดองนำชาติสู่สันติสุข สิ่งสำคัญี่ควรทำ คือ การดำเนินการในหลายระดับอย่างเป็นกระบวนการ โดยให้ความสำคัญกับการแสวงหาข้อตกลงระหว่างคู่ขัดแย้ง ทั้งในระดับแกนนำและผู้สนับสนุน รวมทั้ง สร้างให้เกิดบรรยากาศที่พร้อมรองรับการปรองดองและมีความเข้าใจในขอบเขตของการนิรโทษกรรม

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีข้อเสนอแนะต่อกระบวนการและขั้นตอนดำเนินการเรื่องการนิรโทษกรรมเพื่อสร้างความปรองดองโดยใช้หลักความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่านและความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ดังนี้

ในขั้นเริ่มต้นควรเป็นการนิรโทษกรรมสำหรับ “คดีที่มีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง” ซึ่งจำเป็นต้องมีคณะกรรมการหรือกลไกที่มีความเป็นอิสระ คล่องตัว เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงถึงมูลเหตุจูงใจของผู้กระทำผิดกฎหมาย และเพื่อเป็นกลไกในการพิจารณากำหนดเกณฑ์ในการจำแนก “คดีที่มีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง” ออกจาก “คดีอาญาโดยเนื้อแท้” ที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางการเมือง ก่อนที่จะมีการดำเนินการนิรโทษกรรม โดย “คดีที่มีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง” หมายความว่าบรรดาการกระทำต่างๆ ของประชาชนที่ได้กระทำไปเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดทางการเมือง โดยมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง หรือมีการกระทำความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมือง ทั้งนี้ ขอบเขตในการกำหนดประเภทคดีที่จะได้รับการนิรโทษกรรมดังกล่าวข้างต้นไม่รวมถึงการกระทำความผิดอาญาโดยเนื้อแท้ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และคดีความผิดฐานทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ กระบวนการสอบสวนต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

ก่อนจะมีการนิรโทษกรรมดังกล่าว จำเป็นต้องดำเนินการตามขั้นตอนหลายประการทั้งในด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และการดำเนินการในด้านอื่น ๆ เช่น การเยียวยาเบื้องต้นแก่ผู้ได้รับผลกระทบทุกกลุ่มทุกฝ่าย การเปิดเวทีให้ผู้ได้รับผลกระทบทุกกลุ่มทุกฝ่ายได้สื่อสารกับสังคม การสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องการนิรโทษกรรมการสร้างโอกาสและสถานะให้ผู้ได้รับผลกระทบทุกกลุ่มทุกฝ่ายกลับคืนสู่สังคมอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี

สำหรับการสร้างความปรองดองในขั้นต่อไป กระบวนการดำเนินการในขั้นนี้จะแยกประเภทคดีเป็น ๒ กลุ่ม คือ คดีที่รัฐกระทำต่อบุคคล (ใช้หลักความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน) และคดีที่บุคคลกระทำละเมิดต่อบุคคล (ใช้หลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และการคุมประพฤติ) การดำเนินงานจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายพิเศษเพื่อกระบวนการยุติธรรมสำหรับการปรองดองและสมานฉันท์ซึ่งอาจตราเป็นพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนด

ทั้งนี้ หากจะมีการออกกฎหมายนิรโทษกรรมทั้งในเริ่มต้นและขั้นต่อไปดังที่กล่าวข้างต้น ควรกำหนดเงื่อนไข ๔ ประการที่ต้องพิจารณา ได้แก่

- (๑) การยอมรับของเหยื่อ/ผู้ถูกกระทำ
- (๒) การแสดงความสำนึกขอโทษต่อสาธารณะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง
- (๓) การให้อภัยของเหยื่อ/ผู้ถูกกระทำ
- (๔) การค้นหาความจริงในเหตุการณ์ความไม่สงบและเปิดเผยความจริงในเวลาที่เหมาะสม

ทั้งนี้ การสำนึกขอโทษและการให้อภัยในที่นี้ หมายถึง การสื่อสารและแสดงออกของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมือง รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการควบคุมฝูงชนในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘ – ๒๕๕๗ ต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบและในทางสาธารณะ ว่าได้เห็นถึงผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่าย รวมทั้ง ต่อสังคมไทยโดยรวมซึ่งเป็นการสื่อสารให้สังคมได้เห็นว่าคุณที่ข้องเกี่ยวกับการชุมนุมได้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบและได้รับบทเรียนจากสิ่งที่กระทำลงไป ในเบื้องต้น ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการสร้างความปรองดองในขั้นตอนต่อ ๆ ไป

๔.๓ สรุปผลการรับฟังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูปกฎหมาย ทบทวนและแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ได้เริ่มดำเนินการพิจารณาการรับรอง สมานฉันท์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๒ - ๑๖ ได้มีการรวบรวมความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการที่เข้าร่วมประชุม รวมทั้งบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ทางการเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เข้ามาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ จากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน อันเป็นปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง โดยสรุปประเด็นสาระสำคัญของแต่ละบุคคลได้ ดังนี้

๔.๓.๑ นายคำณูณ สิทธิสมาน สมาชิกวุฒิสภา ให้ความเห็นโดยสรุปว่า

โดยกล่าวในที่ประชุมวุฒิสภาว่า ถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยจะต้องกลับมาคิดเรื่องนิรโทษกรรมอย่างจริงจัง ความขัดแย้งตลอดระยะเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมาทำให้ประเทศไทยสูญเสียต้นทุนทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ มากเกินพอ ประเทศจะเดินหน้าต่อไปได้ยากถ้าไม่ปลดล็อกทางการเมือง ด้วยการนิรโทษกรรมผู้ที่ต้องคดีอันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางการเมืองตลอดหลายปีที่ผ่านมา และเสนอว่า ผู้ที่เหมาะสมจะทำเรื่องนี้ได้ดีที่สุดคือ นายกรัฐมนตรี เท่านั้น

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๐ ติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เสนอว่า กระบวนการพิจารณาตามมาตรา ๒๗๐ แห่งรัฐธรรมนูญ ถ้ารัฐบาลเสนอเข้ามาในฐานะร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ พิจารณาใน ๒ สภาพร้อมกัน ไม่ต้องห่วงการแปรเปลี่ยนของเสียงในสภาผู้แทนราษฎร เพราะต้องมีวุฒิสภาที่ต้องยืนตามหลักการของรัฐบาล หลักการที่ว่าเสนอไว้กว้าง ๆ ๔ ข้อ แต่รายละเอียดก็อยู่ในวิสัยที่ต้องไปยกร่างกันขึ้นมา

หลักการที่ ๑ ก็คือ เป็นการนิรโทษกรรมจากการชุมนุมทางการเมืองหรือที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมืองโดยตรงในช่วง ๑๕ ปีที่ผ่านมา ข้อนี้เห็นได้ชัดว่าไม่รวมคดีอาชญากรรมร้ายแรง ไม่รวมคดีเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน แนนอนไม่รวมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วย เพราะไม่มีการชุมนุมเกี่ยวกับประเด็นนี้

หลักการที่ ๒ เป็นการนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว ไม่ว่าจะคดีจะตัดสินเสร็จไปแล้วหรืออยู่ระหว่างการต่อสู้ชั้นตอนใดก็ตาม

หลักการที่ ๓ ไม่ได้ตัดสิทธิบุคคลที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการหรือหนีคดีไป สามารถได้สิทธิได้แต่ต้องกลับสู่กระบวนการที่ยุติธรรมก่อน

หลักการที่ ๔ กฎหมายนิรโทษกรรมฉบับนี้น่าจะแตกต่างจากฉบับอื่น น่าจะมีคณะกรรมการพิเศษขึ้นมาเพื่อตัดสิน แยกแยะ ออกกฎเกณฑ์ที่เป็นกฎหมายลำดับรองว่าอะไรเข้าข่ายไม่เข้าข่าย

๔.๓.๒ นายสุริยะใส กตะศิลา ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

บริบททางการเมืองของสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนไปมาก โดยได้แสดงความคิดเห็น ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มองว่าวิกฤตการเมืองที่ผ่านมาหนักหนาสาหัสแล้วเพิ่มเหตุการณ์ทางโควิด ประเทศจะผ่านไปได้อาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเราเรียกว่าปรองดองสามัคคีรวมไทยสร้างชาติ ตามที่นายกรัฐมนตรีใช้แถลงตามสำนักข่าว

ประเด็นที่สอง เรื่องความเกลียดชังที่แสดงออกผ่านสื่อโซเชียลหรือผ่านการเคลื่อนไหวหลากหลายจะหมดไปถ้ามีการปรองดอง สมานฉันท์เกิดขึ้น

ประเด็นที่สาม มิติความสัมพันธ์ของคู่ขัดแย้ง ปัญหาการชุมนุมรอบใหม่ที่วิเคราะห์ยาก เป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องปรองดองในหมู่ประชาชน

๔.๓.๓ นายสำราญ รอดเพชร ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

สาเหตุความขัดแย้งในห้วงทศวรรษเศษที่ผ่านมา การรัฐประหารสองครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ต้นเหตุสำคัญมาจากปัญหาการบริหารบ้านเมืองที่ขาดธรรมาภิบาลนำมาซึ่งการชุมนุมของประชาชน อีกฝ่ายชุมนุมอีกฝ่ายเกิดขึ้นจากการเมืองหรืออะไรก็แล้วแต่ สุดท้ายมีการห้ามนักจับจบลดด้วยการรัฐประหาร โดยตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองล้วนจะมีการเกิดรัฐประหารทุกครั้ง แล้วเหมาะสมในการถือครองอำนาจของทหารที่ยาวนานหรือไม่ โดยแนะนำให้รัฐบาลควรดำเนินแนวทางในการตรากฎหมายการนิรโทษกรรม เพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ทางการเมืองจะได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม แต่ต้องยกเว้นคนโกงบ้านกินเมือง คดีทุจริตคดีอาญาร้ายแรงไม่ควรได้รับอานิสงส์ การตรากฎหมายการนิรโทษกรรมมีการปฏิรูปยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๓.๔ นายพิภพ ธงไชย ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

ขอเสนอการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของแอฟริกาใต้ใช้เวลากว่า ๓๐ ปี สามารถลดความเกลียดชังที่มีต่อคนผิวดำได้มาก และทุกวันนี้ยังส่งผลไปถึงประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนที่ประเทศไทยคือ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งคือสมัชชพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ที่ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖ / ๒๕๒๓ ประเด็นที่ออกคำสั่งจะขจัดความขัดแย้งและความเกลียดชังในพรรคคอมมิวนิสต์กลับมาคิดถึงความขัดแย้งในช่วง ๑๐ ปี ทั้งสามฝ่ายพันธมิตร นปช. และ กปปส. เราได้พูดเรื่องปรองดองและนิรโทษกรรมทำไมไม่ใช้กระบวนการทางกฎหมายการทำผิดกฎหมายใหญ่ คือ ทหารฉีกรัฐธรรมนูญ ถ้าหากได้มีอำนาจก็จะทำการนิรโทษกรรมตัวเอง ทุกครั้งแต่น้อยครั้งที่จะนิรโทษกรรมประชาชน และได้เสนอประเด็นการสร้างความปลอดภัย ๓ แนวทางคือ

๑. เสนอเรื่องระเบียบวิธีการพิจารณาคดีชุมนุมตามสิทธิตามรัฐธรรมนูญ
๒. การปรองดองแบบนิรโทษกรรม แนวทางการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นำมาใช้ไม่ได้
๓. พิจารณาเรื่องการปรองดองนิรโทษกรรมเพื่อพุ่งเป้าไปที่การคลายความเกลียดชัง โดยตั้งกรรมาธิการร่วมระหว่างวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาจะเป็นการประสานความปลอดภัยยิ่งขึ้นและสถาบันหลักก็จะเป็นสถาบันของทุกฝ่ายทุกสี

๔.๓.๕ นายประสาร มฤคพิทักษ์ ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

สังคมไทยขัดแย้งหรือมีความแตกต่างทางการเมืองมา ๑๕ ปีแล้ว การต่อสู้เรียกร้อง ที่มีมวลชนขนาดใหญ่จะมีความสูญเสียผู้ต้องหาคดีปี ๔๘ และปี ๕๗ ติดคุกพันโทษ เสียชีวิตมาแล้ว คดีก่อการร้าย มีคนบาดเจ็บพิการทนทุกข์ทรมาน ถูกยึดทรัพย์ ถูกล้มละลายจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ความเห็นต่างทางการเมืองไม่ควรเอาเป็นเอาตายควรใช้เมตตาธรรมนำทางวิธีการต้องวางกรอบเกณฑ์ให้ทุกภาคส่วนยอมรับเปิดโอกาสให้เป็นกฎหมายปฏิรูปสามารถเสนอต่อทุกภาคส่วนภารกิจนี้อยู่ที่นายกรัฐมนตรีและรัฐบาล เสนอให้นายกรัฐมนตรีใช้ความกล้าหาญทางจริยธรรม

๔.๓.๖ นายจตุพร พรหมพันธุ์ ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

เห็นด้วยกับการปรองดอง ความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นภายในชาติ สังคมไทย มีบทเรียนมากมายที่ยากที่สุดคือ ทำให้คนดีกัน สมครสมานสามัคคีกัน สิ่งที่ยากคือ ความขัดแย้ง ความคิดที่แตกต่างทางการเมืองในช่วงเวลาหนึ่งทำให้แสดงออกตามสิทธิเสรีภาพ ประวัติศาสตร์สังคมไทย ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมา

การพูดเรื่องความปรองดองเป็นการทำให้ไม่น่าเชื่อถือ ไม่มีให้ความสำคัญ เนื่องจากคู่ขัดแย้งแก่ผู้มีอำนาจไม่ทำจริง ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ มีพระบรมราโชบายหลายครั้งเรื่องความรัก ความสามัคคี ความปรองดองของคนในชาติ แนวทางแห่งความสงบ

๔.๓.๗ ศาสตราจารย์ วุฒิสาร ตันไชย ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

การสร้างบรรยากาศ ปัจจุบันต่างจากปี ๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๗ ปัจจุบันเป็นบรรยากาศที่พร้อมจะมีการปรองดอง การนิรโทษกรรมเป็นเพียงมาตรการหนึ่งของการสร้างความปรองดอง การยุติการสร้าง ความเกลียดชัง การให้อภัย การให้เกียรติกันและกัน การกล่าวคำขอโทษและแสดงให้เห็นบทบาท ต้องระวัง ความเกลียดชังใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นถือเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงของอนาคต

๔.๓.๘ พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

บรรยากาศวันนี้กับที่ผ่านมา เป็นบรรยากาศที่ลดความขัดแย้งลงได้มาถึงจุดที่ ปยป. ซึ่งคณะที่แล้วมีการเชิญผู้แทนพรรคการเมือง แกนนำ มาพูดคุยกัน ที่ผ่านมามาแล้ว ทุกฝ่ายสามารถหันหน้า มาคุยกันได้ เพื่อจะได้เกิดความปรองดอง สันติวิธีและการสร้างความปรองดอง ในการแก้ไขควบคุมประชาชน ควรสร้างแนวทางการสร้างความปรองดอง โดยต้องสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน เห็นด้วยกับการ สร้างสานสามัคคีธรรม

๔.๓.๙ อาจารย์ โคทม อาริยา ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

ควรดำเนินการเรื่องการนิรโทษกรรม เพราะเป็นการส่งสัญญาณให้เกิดนิรโทษกรรม น่าจะขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้ โดยกังวลว่า หากเกิดความซับซ้อน มีกลไกที่ละเอียดจนเกินไป โดยขอให้มีการ นิรโทษกรรมเท่าที่จำเป็น ให้พระราชบัญญัตินิรโทษกรรม เปิดประเด็นไว้เป็นหลักการใหญ่ ๆ การออกกฎหมาย นิรโทษกรรม

๔.๓.๑๐ ปลัดกระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้

สรุปว่า วันนี้ได้รับมอบหมายจากท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมให้มา รับฟังการประชุม ในประเด็นการสร้างความปรองดอง เป็นโอกาสอันดียิ่งที่เห็นบรรยากาศบรรดาแกนนำมาคุย แบบนี้ถือเป็นนิมิตรหมายอันดี โดยเห็นได้จากการประสบปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือ COVID-19 ปัจจัยของความสำเร็จประเมินว่า นอกจากในเรื่องของการจัดการที่ดี ระบบสาธารณสุขที่ดีแล้ว ความสมัคร สมานสามัคคีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง การรวมใจดังกล่าวเป็นที่มาของคำว่า รวมใจไทย สร้างชาติถือเป็นเจตจำนงของรัฐบาล ซึ่งเป็นการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน

๔.๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ด้วยเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ทุกฝ่ายตระหนักว่าประเทศไทยได้รับความเสียหายอย่างมหาศาลและบอบช้ำจากปัญหาความขัดแย้งและความแตกแยกในสังคมมาเป็นเวลานานแล้ว และควรนำวิกฤตการณ์ความรุนแรงในอดีตมาเป็นบทเรียนเพื่อระลึกถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้นและร่วมกันประคับประคองสถานการณ์ไม่ให้ประเทศต้องประสบกับเหตุการณ์ ความรุนแรงอีก รวมทั้งช่วยกันนำพาสังคมไทย ให้ก้าวข้ามความขัดแย้งไปสู่ความปรองดองอย่างยั่งยืนต่อไป

การสร้างความปรองดองอาจจะอาศัยระยะเวลาที่ยาวนาน แต่เพื่อผลของความสงบ ภายในประเทศในระยะยาว ซึ่งปัจจุบันสังคมไทยมีความขัดแย้งที่ซับซ้อนมากขึ้นทั้งเรื่องความขัดแย้งทาง

ความปรองดองทรัพยากร ทางเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม หรือแม้แต่ความเชื่อต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมไทย จำเป็นต้องมีกลไกที่ติดตาม แก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางขอบเขตของกระบวนการสร้างความปรองดองที่เปิดช่องทางไว้สำหรับการหาข้อยุติ และการแสวงหากลไกอื่นในการขับเคลื่อนกระบวนการปรองดอง ซึ่งอาจหมายรวมถึงวิธีการที่จะได้มาซึ่งกลไกตามรัฐธรรมนูญที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้

๕. ข้อเสนอของคณะกรรมการอันเป็นแนวทางในการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ

๑. การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนและการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบที่ผ่านมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน สาเหตุหนึ่งมาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญจนทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน นำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมือง เกิดความแตกแยกขาดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ นำพาประเทศเสียหายอย่างร้ายแรง คณะกรรมการจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะเสนอให้ฝ่ายรัฐบาลและทุกภาคส่วนร่วมกันจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนและแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ถูกออกแบบและวางกติกาไว้เพื่อการสืบทอดอำนาจ ซึ่งการยกร่างหรือแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ตรงกับข้อเรียกร้องของประชาชนทั่วไป และนักเรียน นิสิต นักศึกษา นับเป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญยิ่งที่ต้องแก้ทันที โดยนายกรัฐมนตรีต้องระบุนายละเอียดยุติให้ชัดเจนในเรื่องการสร้างกรอบเวลาของกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยคณะกรรมการมีความเห็นว่า การใช้อำนาจจัดทำและแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม (Rule of Law) อย่างเคร่งครัด เพื่อให้ประเทศชาติมีความเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ มิใช่กระทำไปโดยมีเจตนาอื่นแอบแฝงหรือทำไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด และถึงเวลาแล้วที่ควรต้องเสียสละ ละทิ้งหรือวางอำนาจลงเมื่อรัฐธรรมนูญแก้ไขแล้วเสร็จ เห็นควรยุบสภาทันที แล้วจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายใต้กติกาใหม่ที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นของคนส่วนมาก ไม่รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลที่เสนอแนะให้ยื้อหรือถ่วงเวลาแก้ไขรัฐธรรมนูญให้นานที่สุด เพราะหากยิ่งปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปนานเท่าใดการแก้ไขความขัดแย้งและปัญหาจะเป็นไปได้ยาก ทำให้ประเทศยิ่งเสียหาย โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่ปัจจุบันมีความหนักหนาสาหัส โดยเสนอให้มีการตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) ที่มาจากประชาชนเพื่อยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

๒ การนิรโทษกรรม

ผลการศึกษาของคณะอนุกรรมการ และการให้ความเห็นของกลุ่มผู้นำทางการเมืองที่ได้เชิญมาร่วมให้ความเห็น ทุกฝ่ายล้วนผ่านเหตุการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองมากมาย ถูกดำเนินคดีทางการเมือง ถูกตัดสิทธิให้ติดคุก สูญเสียเวลาและทรัพย์สิน ได้รับผลกระทบถึงครอบครัว จนถึงที่สุดแล้วทุกฝ่ายต่างต้องการให้ประเทศได้ก้าวผ่านความขัดแย้งครั้งนี้ไปสู่การปรองดองทั้งสิ้น ดังนั้นการนิรโทษกรรมถือเป็นกระบวนการเร่งรัดให้นำไปสู่การปรองดองและสมานฉันท์ได้ โดยการนิรโทษกรรมควรมีหลักการดังนี้

๒.๑ นิรโทษกรรมเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง มีระยะเวลาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน

๒.๒ นิรโทษกรรมคดีการเมือง และคดีอาญาที่มีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง ยกเว้นคดีความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และคดีทุจริต

ทั้งนี้ กระบวนการในการพิจารณาคดีทุจริตต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

๓. กระบวนการยุติธรรม

จากสภาพความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น ผสมกับความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม เป็นสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่นำมาสู่ความรุนแรงและการกระทำความผิดกฎหมายอาญาของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้กระทำความผิดมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง การนำเอาหลักความยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) ที่มีมาตรการในเชิงลงโทษ แต่เพียงอย่างเดียวมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ไม่สอดคล้องต่อปรัชญาในการลงโทษ ไม่ก่อให้เกิดความยุติธรรม และไม่สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ ต้องให้ความยุติธรรม (Justice) ในทางกฎหมายกับทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการอำนวยความยุติธรรมขององค์กรอิสระและศาลเป็นประเด็นที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบมากมาย

ประการสำคัญ ควรนำเอาหลักวิชาการเกี่ยวกับความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional Justice) และความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) มาศึกษาและปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศไทย โดยใช้หลักเมตตาธรรมด้วยให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายตามวิถีทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การดึงทุกฝ่ายออกมาร่วมกันแก้ไข ปัญหา เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้สั่งสมจนทำให้เกิดความแตกแยกที่ร้ายลึกในสังคมไทยจนเกินกว่าหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะแก้ไขได้โดยลำพังได้ (รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๕ : ๓๔)

๔. การรักษาบรรยากาศของการปรองดอง สมานฉันท์

คณะกรรมการธิการขอเสนอให้ รัฐบาล ผู้นำฝ่ายค้าน พรรคการเมือง กลุ่มการเมืองทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนและประชาชนควรร่วมกันรักษาบรรยากาศของการปรองดอง ทุกฝ่ายในสังคมจะต้องร่วมมือกันบริหารความขัดแย้งให้อยู่ในกรอบสันติวิธี เคารพความเห็นต่างและไม่ใช้ความรุนแรง ตระหนักถึงผลกระทบและความรุนแรงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตอันเป็นการนำไปสู่ความเสียหายของประเทศชาติ และที่ผ่านมาในแต่ละเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น มีการสูญเสียไม่มากนักน้อย ดังนั้น การยุติการกระทำที่จะนำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้ง และทำความเข้าใจความจริงซึ่งเป็นสาเหตุที่นำมาสู่ความขัดแย้ง จะทำให้สังคมไทยสามารถก้าวข้ามผ่านความขัดแย้งไปสู่ความปรองดองอย่างยั่งยืน (รายงานฉบับสมบูรณ์ คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริง เพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.), ๒๕๕๕ : ๒๔๔)

ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีเหตุการณ์ชุมนุมของนิสิต นักศึกษา และคนรุ่นใหม่ ทางคณะกรรมการธิการ เห็นว่ามีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณามีมติรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เยาวชน และประชาชน สภาผู้แทนราษฎรอยู่แล้ว ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญฯ จะได้รายงานต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาล ต่อไป

๕. ข้อสังเกตเกี่ยวกับสื่อ

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความแตกแยก และทำให้ความขัดแย้งในสังคมยกระดับเป็นความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำเสนอข้อมูลและการใช้ภาษาที่มีการปลุกเร้าและกระตุ้นให้เกิดความเกลียดชัง (Hate Speech) หรือการโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) และปลุกกระดมมวลชนให้ใช้ความรุนแรงต่อฝ่ายที่เป็นปรปักษ์ ซึ่งได้สร้างความแตกแยกในสังคมไทยให้มีความร้ายลึกยิ่งขึ้น การเผยแพร่ข้อมูลเท็จ บิดเบือน หรือไม่รอบด้าน ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดของคนในสังคม อีกทั้งช่องทางในการรับรู้ของประชาชนมีความหลากหลายมากขึ้น จึงมีความหวังอย่างยิ่งที่บทบาทและการทำงานของสื่อบางส่วนที่ขาดจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคม

ดังกล่าว สื่อเลือกข้างยังขาดความระมัดระวังในการนำเสนอข้อมูลและมีส่วนในการกระตุ้นให้ความขัดแย้งขยายวงกว้าง และสื่อยังคงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเรียกร่องทางการเมืองโดยเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้ามในลักษณะที่บิดเบือนความจริงมากกว่าที่จะทำหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงขอเสนอแนะให้สื่อทุกแขนงปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบจริยธรรมและหลักวิชาชีพ สื่อต้องไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้านแก่ประชาชน โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงที่หามาได้ก่อนนำเสนอ สื่อต้องไม่นำเสนอข้อมูลและถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือยั่วยุให้ใช้ความรุนแรงต่อคู่ขัดแย้ง รวมทั้งไม่นำเสนอภาพความรุนแรงในลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่าการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมไทย สื่อจึงควรคำนึงถึงผลกระทบและความเหมาะสมของสิ่งที่นำเสนอต่อสังคมด้วย (รายงานฉบับสมบูรณ์คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริง เพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.), ๒๕๕๕ : ๒๕๘ - ๒๕๙)

๖. ข้อสังเกตด้านการเยียวยา

การชดเชยเยียวยาและฟื้นฟูเหยื่อและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทุกฝ่าย และคืนความเป็นธรรมให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการลดความขัดแย้ง และสร้างความพร้อมต่อการปรองดองในชาติ ให้เกิดขึ้น รัฐบาลต้องดำเนินการเยียวยาอย่างจริงจัง เป็นระบบ ทั้งถึงและต่อเนื่อง โดยครอบคลุมความเสียหายในลักษณะต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และชดเชยให้กลับคืนสู่สภาพเดิมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยไม่จำกัดที่การเยียวยาด้วยตัวเงินเท่านั้น รัฐต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมให้เหมาะสมกับความเสียหายและความสูญเสียที่เกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ

๗. การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการขอโทษ

จากข้อเท็จจริงและรากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องย่อมมีส่วนรับผิดชอบอยู่บ้างไม่มากก็น้อย ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล ฝ่ายค้าน พรรคการเมือง ผู้นำในการชุมนุม หน่วยงานด้านความมั่นคง และสื่อมวลชน ควรพิจารณาทบทวนบทบาทและการกระทำของตนในสถานการณ์ดังกล่าว โดยให้ผู้นำทุกฝ่ายกล่าวขอโทษต่อสาธารณชน (Public Apology) โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรีที่บริหารประเทศขณะเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง และนายกรัฐมนตรีซึ่งบริหารประเทศอยู่ในปัจจุบัน ควรแสดงความรับผิดชอบต่อผู้นำรัฐบาลต่อเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะต่อเหยื่อของความรุนแรง เนื่องจากรัฐมีความบกพร่องและขาดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองให้ดำเนินไปตามครรลองของสันติวิธี จนเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และความรู้สึกของประชาชนอย่างมาก รวมทั้งแสดงเจตจำนงที่จะประกันความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน โดยพยายามอย่างสุดความสามารถที่จะไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และช่วยรักษาบรรยากาศของการปรองดองในประเทศให้ดียิ่งขึ้น จึงต้องให้ทุกฝ่ายตระหนักว่าการยอมรับผิดชอบและการขอโทษเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นที่จะนำไปสู่ความปรองดองในชาติ ทั้งนี้ ไม่ว่าเหตุการณ์จะผ่านพ้นไปนานเพียงใดก็ตาม (รายงานฉบับสมบูรณ์คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริง เพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.), ๒๕๕๕ : ๒๔๔)

๘. ข้อสังเกตเกี่ยวกับกองทัพ

การแทรกแซงทางการเมืองของกองทัพ โดยเฉพาะการรัฐประหาร ส่งผลให้สังคมไทยขาดโอกาสเรียนรู้ที่จะจัดการวิกฤตการณ์ทางการเมืองตามครรลองแห่งระบอบประชาธิปไตย และสร้างความไม่พอใจแก่กลุ่มคนที่เห็นว่าอำนาจอธิปไตย สิทธิ และผลประโยชน์ของตนถูกคุกคามจากการรัฐประหาร โค่นล้มรัฐบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย กองทัพมีอาวุธ มีกองกำลังทหาร มีบทบาทและอิทธิพลในการตัดสินใจล้มระบอบประชาธิปไตย ทำให้ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อนและลุกลามบานปลายยิ่งขึ้น ดังนั้น กองทัพควรทำภารกิจของกองทัพ ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย งดเว้นการก่อการรัฐประหารหรือการแทรกแซงทางการเมืองอย่างเคร่งครัดไม่ว่าในทางใด เช่น การใช้อิทธิพลกดดันนโยบายของรัฐบาล การข่มขู่ว่าจะใช้กำลังหรือยึดอำนาจ เป็นต้น นอกจากนี้ สังคมหรือกลุ่มการเมืองจะต้องไม่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้กองทัพเข้ามายุ่งเกี่ยวทางการเมือง โดยทุกฝ่ายจะต้องยึดหลักที่ว่า หน่วยงานด้านความมั่นคง โดยเฉพาะกองทัพ ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง (Civilian Control) รัฐและกองทัพต้องสร้างทหารอาชีพที่มีความรู้ความสามารถในการป้องกันประเทศ ปลูกฝังจิตสำนึกให้ยึดมั่นอุดมการณ์ประชาธิปไตย โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล ระวังความเห็นต่างโดยไม่มองว่าการเห็นต่างจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งนี้ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณของเหล่าทัพควรมีการกำหนดว่าจะยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จะไม่ทำการปฏิวัติรัฐประหาร (รายงานฉบับสมบูรณ์คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริง เพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.), ๒๕๕๕ : ๒๖๑)

๙. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการชุมนุมและสิทธิผู้ชุมนุม

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน มีประชาชนส่วนมากที่ต้องแสดงออกเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยเฉพาะ การชุมนุมของคนรุ่นใหม่ กลุ่มนักเรียกร้องที่เป็นเยาวชนของชาติ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นิสิตและนักศึกษา ต้องเข้าใจตรงกันว่าเสรีภาพในการชุมนุมเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและเป็นสิทธิทางการเมืองที่ต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองจากรัฐ อย่างไรก็ตาม การใช้เสรีภาพของผู้ชุมนุมมิใช่จะกระทำโดยไม่มีขอบเขตจำกัด (Non-Absolute Right) แต่ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดเงื่อนไขของการชุมนุมว่าต้องกระทำโดยสงบและปราศจากอาวุธ รัฐต้องรับรองและประกันเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธของประชาชน โดยนอกจากจะไม่กีดกันและแทรกแซงการใช้เสรีภาพดังกล่าวแล้ว ยังต้องคุ้มครองความปลอดภัยของผู้ชุมนุมจากการก่อวินาศกรรม หรือประทุษร้ายจากบุคคลที่สามที่เป็นปฏิปักษ์หรือต่อต้านการชุมนุม ตลอดจนมีหน้าที่ในการจัดสรรการใช้พื้นที่สาธารณะ (รายงานฉบับสมบูรณ์คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริง เพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.), ๒๕๕๕ : ๒๖๒)

(นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ)

เลขานุการคณะกรรมการสิทธิการ

บรรณานุกรม

คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) (กันยายน ๒๕๕๕)
“รายงานฉบับสมบูรณ์ คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดอง
แห่งชาติ (คอป.) กรกฎาคม ๒๕๕๓ – กรกฎาคม ๒๕๕๕”

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ (๒๕๕๕) “รายงานวิจัย
การสร้างความปรองดองแห่งชาติ” สถาบันพระปกเกล้า

คณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สถาปนิกรูปแห่งชาติ (๒๕๕๘) “รายงานการศึกษาและ
ข้อเสนอแนะ” สถาปนิกรูปแห่งชาติ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รวมความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ

๑. นายชวลิต วิชยสุทธิ์ ประธานคณะกรรมการกล่าวเปิดการประชุม

เหตุผลและวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการที่ดำเนินการศึกษาในเรื่องนี้ ดังนี้

ประการแรก ปัจจัยเวลาของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในบ้านเมือง คณะกรรมการเห็นว่าอยู่ในขั้นสูงกอม กล่าวคือ ความขัดแย้งตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ถึงปัจจุบัน กินเวลาถึง ๑๕ ปี ประเทศไทยประชาชนในชาติยังเป็นฝักเป็นฝ่ายขัดแย้งกันอยู่ ประเทศนั้น หากความสงบสุข ความเจริญได้ยาก หากมีศึกสงคราม จะเป็นสงครามสู้รบหรือสงครามเศรษฐกิจก็ตาม ก็จะมีแต่ความพ่ายแพ้

ประการที่สอง ก่อนไวรัส covid-19 ระบาด ประชาชนประสบปัญหาเศรษฐกิจปากท้องอย่างมากและหลังไวรัสระบาดเกิดปัญหาเศรษฐกิจปากท้องตลอดจนกิจการทางด้านเศรษฐกิจการค้า การท่องเที่ยว SME ปิดตัวลงประชาชนตกงานจำนวนมากนับล้าน ๆ คน นับเป็นวิกฤตของประเทศ ถ้าประชาชนไม่มีความสามัคคีปรองดองเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งที่จะร่วมกันฝ่าฟันวิกฤตเศรษฐกิจของบ้านเมืองได้

ประการที่สาม มีสัญญาณที่จับต้องได้ว่าปีนี้รัฐบาลได้ประชุมคณะกรรมการบริหารราชแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ และต่อมานายกรัฐมนตรีได้ให้สัมภาษณ์หลายครั้งว่าตั้งใจรวมใจไทยสร้างชาติ ถึงกับตีตวลีดังกล่าวไว้ที่โพเดียมช่วงเวลาแถลงข่าว แสดงว่าในภาวะวิกฤตบ้านเมืองเช่นนี้เห็นตรงกันว่าถึงเวลาที่คนไทยจะหันหน้าเข้าหากัน หาทางสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

ประการที่สี่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนา ด้านจิตใจ และยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาล นโยบายของพรรคการเมืองแต่ละพรรค ให้ความสำคัญกับการสร้างความปรองดองของคนในชาติทั้งสิ้น จึงเป็นความชอบธรรมที่คณะกรรมการและคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนศึกษาเรื่องนี้เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อส่งไปยังรัฐบาลรับไปพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป

๒. ปลัดกระทรวงกลาโหม กล่าวว่า วันนี้ได้รับมอบหมายจากท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมให้มารับฟังการประชุม ในประเด็นการสร้างความปรองดองขอเรียนว่า วันนี้มารับฟังให้ความเห็นไม่ได้ ขอเรียนว่า วันนี้เป็นโอกาสอันดียิ่งที่เห็นบรรยากาศบรรดาแกนนำมาคุย แบบนี้ถือเป็นนิมิตรหมายอันดี ขอขอบคุณและขอชื่นชมการสร้างความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญยิ่งยวด เห็นได้จาก การประสบปัญหาโควิด ๑๙ เราได้ต่อสู้กันมาหลายเดือน และขณะนี้ไม่พบผู้ติดเชื้อในประเทศ เกือบ ๒ เดือนแล้ว จนทั่วโลกให้การยอมรับ จากปัจจัยของความสำเร็จในเรื่องนี้ประเมินว่า นอกจากในเรื่องของการจัดการที่ดี ระบบสาธารณสุขที่ดีแล้ว ความสมัครสมานสามัคคีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง การรวมใจดังกล่าวเป็นที่มาของคำว่า รวมใจไทยสร้างชาติถือเป็นเจตจำนงของรัฐบาล ซึ่งเป็นการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนมาร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสม มาร่วมกันต่อสู้กับปัญหาเศรษฐกิจ ประเทศไทยมีคุณวิเศษ ๒ ประการ คือ หนึ่ง คนไทยมีความพร้อมใจกัน สอง คนไทยมีคนเก่งและมีความสามารถสูงมาก มีความพร้อมที่จะช่วยกันนำพาประเทศไทยผ่านพ้นวิกฤติไปด้วยกัน เรื่องการสร้างความปรองดองสมานฉันท์หลายท่านกล่าวมาว่า ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ร่วมกันทุกเวทีในการสร้างความปรองดองจนกระทั่ง คำศัพท์นี้มานานไป เราต้องการสร้างความสงบ สันติ ยุติความขัดแย้ง ประเทศไทยต้องการอย่างยิ่งของประชาชน

สร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ เป็นปัจจัยที่ หลายอย่าง เรื่องนิรโทษกรรมไม่ใช่คำตอบเดียวที่กล่าวมา เป็นกระบวนการอันหนึ่งที่สร้างความสามัคคีปรองดอง ต้องขอขอบคุณคณะอนุกรรมการที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

๓. ศาสตราจารย์ วุฒิสาร ตันไชย กล่าวว่า หลังจากฟังจากผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเสนอ งานวิจัยมีมานานและเป็นจำนวนมาก สิ่งสำคัญคือ การสร้างบรรยากาศ ปัจจุบันต่างจากปี ๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๗ ปัจจุบันเป็นบรรยากาศที่พร้อมจะมีการปรองดอง เพราะฉะนั้นข้อเสนอเชิงหลักการมีหมดแล้วและปัจจุบัน ทุกคนเห็นหมดแล้ว การนิรโทษกรรมเป็นเพียงมาตรการหนึ่งของการสร้างความปรองดอง การเปลี่ยนการสร้างความเกลียดชัง การให้อภัย การให้เกียรติกันและกัน การกล่าวคำขอโทษและแสดงให้เห็นบทบาท เชื่อมโยงกับ ทิศทางของรัฐบาลที่มีพื้นที่แล้ว การพูดคุยกันจะทำให้เกิดความเข้าใจกัน บรรยากาศของทิศทางดีขึ้นแล้ว ถ้าทำให้ฝุ่นและหมอกจางลงทำให้มองเห็นมากขึ้น ซึ่งจุดศูนย์รวมที่สุดอยู่ที่ ปยป. แต่อย่างไรก็ตาม ในวันนี้ ไม่ต้องศึกษาอะไรมาก เหลือแต่เรียนรู้จริง ต้องระวังความเกลียดชังใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นถือเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง ของอนาคต

๔. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ กล่าวว่า บรรยากาศวันนี้กับที่ผ่านมา เป็นบรรยากาศที่ลดความ ขัดแย้งลงได้มาถึงจุดที่ ปยป. ซึ่งคณะที่แล้วมีการเชิญผู้แทนพรรคการเมือง แกนนำ มาพูดคุยกัน ที่ผ่านมามีทำแล้ว ทุกฝ่ายสามารถหันหน้ามาคุยกันได้ เพื่อจะได้เกิดความปรองดอง ผมเพิ่งได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นคณะกรรมการปฏิรูปแห่งชาติด้านการเมือง แล้วประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ ที่ผ่านมา คณะกรรมการยังไม่ได้ ทำอะไร ลาออกหมดเหลือแค่ ๒ คน สันติวิธีและการสร้างความปรองดอง ในการแก้ไขควบคุมประชาชน ควรสร้างแนวทางการสร้างความปรองดอง โดยต้องสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน เห็นด้วยกับการ สร้างสามัคคีธรรม

๕. รองศาสตราจารย์ ไททม อารียา กล่าวว่า ควรดำเนินการเรื่องการนิรโทษกรรม เพราะเป็น การส่งสัญญาณให้เกิดนิรโทษกรรมน่าจะขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้ โดยกังวลว่า หากเกิดความซับซ้อน มีกลไก ที่ละเอียดจนเกินไป และมีการนำเรื่องการค้นหาความจริงโดยให้ศาลเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมีหลักการนิรโทษกรรม อย่างเคร่งครัดอย่าทำให้สมบูรณ์แบบ และการสร้างตะแกรงละเอียดมาก ไม่ได้ผล ขอให้ให้มีที่จำเป็น ให้พระราชบัญญัตินิรโทษกรรม เปิดประเด็นไว้เป็นหลักการใหญ่ ๆ การออกกฎหมายนิรโทษกรรม จากภัยพิบัติโควิด-19 อยากให้เปิดพื้นที่ทางปัญญา ให้สามารถใช้วิถีทางความปรองดองเป็นวิถีใหม่ ควรมีการรับมือ กับ โควิด-19 นายกรัฐมนตรีควรจะมีกำลังทุกฝ่ายเพื่อวางอนาคตของประเทศไทย

๖. นายคำณูณ สิทธิสมาน สมาชิกวุฒิสภา

ผู้จุดประเด็นในที่ประชุมวุฒิสภา ว่าถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยจะต้องกลับมาคิดเรื่อง นิรโทษกรรมอย่างจริงจัง ได้ยกตัวอย่างว่า ประเทศไทยเคยต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์ มีการบาดเจ็บล้มตาย เป็นจำนวนมากก็ยังสามารถนิรโทษกรรมกันได้ หรือคณะรัฐประหาร ๒ ครั้งล่าสุดของประเทศไทย ก็ออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้กับตัวเอง ทำไมจึงจะนิรโทษกรรมให้ประชาชนไม่ได้

ความขัดแย้งตลอดระยะเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมาทำให้ประเทศไทยสูญเสียต้นทุน ทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ มากเกินไป ประเทศจะเดินหน้าต่อไปได้ยากถ้าไม่ปลดปล่อยทางการเมือง ด้วยการนิรโทษกรรมผู้ที่ต้องคดีอันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางการเมืองตลอดหลายปีที่ผ่านมา และเสนอว่า ผู้ที่เหมาะสมจะทำเรื่องนี้ได้ดีที่สุด คือ นายกรัฐมนตรี เท่านั้น

โดยที่มาของแนวคิด คือ เห็นนักต่อสู้ของทุกสีทุกฝ่าย เดินขึ้นศาล ประสบชะตากรรม ในวิถีชีวิต ต้องต่อสู้คดี บางคนก็โดดเดี่ยว บางกลุ่มก็มีกองทุน แต่การเดินขึ้นศาลตลอดทุกสัปดาห์ บางช่วง

มีการนัดถี่ ๆ แทบทุกเดือน หลายคนยังไม่รู้อนาคต จำนวนหนึ่งเป็นคดีอาญาร้ายแรง เช่น ก่อการร้าย บุกรุกสถานที่ราชการ คดีจำนวนหนึ่งสิ้นสุดโดยมีผู้ถูกจำคุก ก็ต้องยอมรับว่ามีกันทุกฝ่าย เราอาจจะมีความเห็นแตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่ ก็เป็นคนที่คุณเคยกัน เคยร่วมงานกัน รู้จักกัน หลายคนก็รุ่นราวคราวเดียวกัน จำนวนหนึ่งอายุมากกว่าผม อย่างพลตรีจำลอง ศรีเมือง อายุ ๘๔-๘๕ ปีแล้ว หรืออย่างคุณวีระ มุสิกพงศ์ หมอหลวง ไตรจิราการ ก็รู้จักกันมาก่อนหน้าทั้งสิ้น ล่าสุดก็นั่งวิลแชร์มาศาลอีกคดี ก็รู้ว่าท่านไม่มีความสุขแน่ ๆ ที่สร้างความสะเทือนใจคือ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ ไปเยี่ยม คุณศรัณยู วงษ์กระจ่าง ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แล้วก็ไปในช่วงจังหวัดที่คุณศรัณยู วงษ์กระจ่าง เริ่มหมดลมหายใจไปต่อหน้าต่อตา อันนี้เป็นความสะเทือนใจค่อนข้างมาก คุณตัว เป็นรุ่นน้องผมที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รู้จักกันในที่ชุมนุม การที่เขามาร่วมต่อสู้ จะถูกจะผิดใครจะเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยก็แล้วแต่ แต่เขาทำด้วยเจตนาที่ดี ผมว่าเขาเป็นคนที่เสียสละ จากอาชีพดาราของเขา ถ้าเขาไม่แสดงออกทางการเมือง เขาก็จะมีงานมีการเป็นปกติ แต่พอเขาแสดงออกทางการเมือง งานการของเขาก็กระทบกระเทือน คดีที่เขาเจอ ก็เป็นคดีหนัก ที่สำคัญคือคดีแพ่งที่ถึงที่สุดแล้วเขาต้องถูกยึดทรัพย์ ซึ่งผมไม่รู้ตัวเลขชัดเจน แต่ก็เป็นจำนวนพอสมควร ทราบจากคนใกล้ชิดว่า ที่เขาสะเทือนใจคือ มันมีที่ดินผืนหนึ่งที่คล้ายกับบรรพบุรุษมอบให้ไว้ ก็ต้องถูกยึดไปด้วย อันนี้ยอมรับว่าเป็นความสะเทือนใจค่อนข้างสูง เห็นว่าระยะเวลาที่ผ่านมาเกือบจะครบ ๑๕ ปีเต็มพอดี ถ้าจะนับตั้งปี ๒๕๔๘ การต่อสู้ของพันธมิตร จากนั้นก็มีการต่อสู้ยึดเอื้อกันของกลุ่มต่าง ๆ มาโดยตลอด ผมคิดว่ามันถึงเวลาที่จะยุติลงได้ในระดับสำคัญ คือว่าผู้คนเหล่านี้ ไม่ว่าจะเหลือง แดง หรือสีอื่น ๆ เขาไม่ได้มีเจตนาที่จะกระทำผิดทางอาญา เพราะว่ามี “เถยจิต” หรือจิตที่ต้องการจะเป็นอาชญากร แต่พวกเขาไม่ตั้งใจที่จะต่อสู้ทางการเมือง ต้องการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงประเทศให้ดีขึ้น ต้องการต่อต้านการคอร์รัปชัน ต้องการปฏิรูปการเมือง เพียงแต่เขาไม่มีอำนาจวาสนาที่จะเคลื่อนไหวอย่างอื่น นอกจากยื่นหนังสือ หรือที่สุดคือชุมนุมทางการเมือง และเมื่อเกิดการกระทำความผิดขึ้น ไม่ว่าจะป็นสีใด มันไม่ใช่ความผิดที่มีแรงจูงใจมาจากอาชญากรรม แต่มันเป็นความผิดที่มีแรงจูงใจมาจากการต้องการการกระทำทางการเมือง และเราต้องยอมรับความเป็นจริงว่า การกระทำทางการเมือง เมื่อถึงจุด ๆ หนึ่ง จะเปลี่ยนแปลงได้มันก็ต้องทำผิดกฎหมายที่ดำรงอยู่ในขณะนั้น ผมเปรียบเทียบเช่น ผู้ชุมนุมไม่ว่าฝ่ายใด สีใด เราจะไม่พูดเรื่องอุดมการณ์ จุดยืนของเขาว่าเราเห็นด้วยหรือเห็นต่าง แต่เขาไม่ได้มีจิตใจที่จะเป็นอาชญากรแน่นอน เช่นเดียวกันกับทหารที่ยึดอำนาจ เมื่อปี ๒๕๔๙ และปี ๒๕๕๗ ผมคิดว่าเขาก็ไม่ได้มีจิตใจที่จะยึดอำนาจเพื่อประโยชน์ของตัวเอง แต่มันเป็นความขัดแย้งในบ้านเมือง อันอาจนำไปสู่การจลาจลใหญ่ หรือถึงขั้นสงครามกลางเมือง การนองเลือด เขาก็ตัดสินใจที่จะทำผิดกฎหมายในขณะนั้น เพื่อยึดอำนาจ เพราะเขามีเครื่องมือ แต่ประชาชนที่ออกมาต่อสู้ ไม่ได้มีเครื่องมือ เราอาจจะลืมไปว่า เมื่อมีการยึดอำนาจในปี ๒๕๔๙ -๒๕๕๗ แล้วนั้น มันก็มีการนิรโทษกรรม ให้กับผู้กระทำการยึดอำนาจ ฉะนั้นในรอบ ๑๕ ปีมานี้ มีการนิรโทษกรรมไปแล้วสองครั้ง แต่เป็นการนิรโทษกรรมแก่คนกลุ่มเดียวแล้วทำไมคนที่เหลือถึงจะไม่ได้รับการนิรโทษกรรม ในเมื่อเป็นการกระทำผิดที่มีแรงจูงใจทางการเมืองเหมือนกัน ผมมองเห็นแบบนี้

ช่วงจังหวัดเวลาขณะนี้ เป็นช่วงที่เหมาะสมที่จะพูดเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพราะว่า ๑. เหตุการณ์มันนานพอสมควรแล้ว เกือบ ๑๕ ปีเต็ม ๒. เหตุการณ์มันก็ห่างกับการนิรโทษกรรมครั้งสุดท้ายที่ก่อให้เกิดปัญหา ๖ ปีเต็ม จะ ๗ ปีด้วยซ้ำไป ๓. สถานการณ์ของประเทศในขณะนี้ ต้องยอมรับความจริงว่าเรากำลังเผชิญกับวิกฤตที่ในช่วงชีวิตเราไม่เคยเจอมาก่อน โควิด-19 ยังไม่จบ หลายคนพูดว่าวิกฤตที่กำลังจะเผชิญมันจะใหญ่เหมือนวิกฤตเศรษฐกิจโลกในช่วงปี ๑๙๓๐ ต่อให้เราไม่พอใจของประเทศที่พรั่งพร้อมแต่ทุกคนก็จะเผชิญกับความยากลำบากไปอีก ๑-๒-๓ หรือ ๔ ปี ตามศักยภาพแต่ละคน กว่าจะรอบเศรษฐกิจจะกลับมามาก

ตรวจสอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) เป็นอันหลุดหมด แล้วก็เกิดเหตุในสภาผู้แทนราษฎร เหมือนเสียงข้างมากดิ่งตัน เกิดการลงมติกลางดึกวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ตรงนี้เราต้องเข้าใจว่าตัวหลักการของร่างเดิมคนไม่ได้ค้าน อาจจะมีรายละเอียดที่คนกำลังหาหรือในชั้นกรรมาธิการ ที่มันเกิดเหตุใหญ่ขึ้นมาเพราะไปแปรญัตติ

กระบวนการพิจารณาตามมาตรา ๒๗๐ แห่งรัฐธรรมนูญ ถ้ารัฐบาลเสนอเข้ามาในฐานะร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ มันพิจารณาใน ๒ สภาพร้อมกัน ไม่ต้องห่วงการแปรเปลี่ยนของเสียงในสภาผู้แทนราษฎร เพราะต้องมีวุฒิสภาที่ต้องยืนตามหลักการของรัฐบาล หลักการที่ว่าผมเสนอไว้กว้าง ๆ ๔ ข้อ แต่รายละเอียดก็อยู่ในวิสัยที่ต้องไปยกร่างกันขึ้นมา

หลักการที่ ๑ ก็คือ เป็นการนิรโทษกรรมจากการชุมนุมทางการเมืองหรือที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองโดยตรงในช่วง ๑๕ ปีที่ผ่านมา ข้อนี้เห็นได้ชัดว่าไม่รวมคดีอาชญากรรมร้ายแรง ไม่รวมคดีเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน แน่นนอนไม่รวมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วย เพราะไม่มีการชุมนุมเกี่ยวกับประเด็นนี้

หลักการที่ ๒ เป็นการนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว ไปว่าคดีจะตัดสินเสร็จไปแล้วหรืออยู่ระหว่างการต่อสู้ชั้นตอนใดก็ตาม

หลักการที่ ๓ ไม่ได้ตัดสิทธิ์บุคคลที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการหรือหนีคดีไป สามารถได้สิทธิ์ได้ แต่ต้องกลับสู่กระบวนการที่ยุติธรรมก่อน

หลักการที่ ๔ กฎหมายนิรโทษกรรมฉบับนี้น่าจะแตกต่างจากฉบับอื่น น่าจะมีคณะกรรมการพิเศษขึ้นมาเพื่อตัดสิน แยกแยะ ออกกฎเกณฑ์ที่เป็นกฎหมายลำดับรองว่าอะไรเข้าข่ายไม่เข้าข่าย เช่น ข้อ ๑ อะไรที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม สื่อมวลชนรายงานข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมและมีคดีเกี่ยวกับการมีอันนี้เกี่ยวหมเป็นต้น อันนี้ยกตัวอย่าง หรือคนหนีคดี จะต้องเข้ามาและอยู่ในเงื่อนไขใด ผมยังนึกไม่ออกว่าถ้าไปเขียนในกฎหมายหลักมากเกินไปมันจะเยอะเกินไปหรือเปล่า อาจจะต้องครอบคลุมไม่หมดน่าจะต้องมีคณะกรรมการชุดนี้ขึ้นมา ตัวคณะกรรมการใครจะเป็น ก็อยู่ในวิสัยที่จะออกแบะกันได้ ผมเชื่อว่าถ้าเป็นไปตามหลักการ ๔ ประการนี้ แล้วนำเสนอโดยนายกรัฐมนตรี ซึ่งอยู่ในตำแหน่งมานานกว่า ๖ ปี เหลืออีก ๓ ปี จะครบวาระ ถือว่าท่านมีบาร์มีเพียงพอ การนำของท่านในช่วงโควิด ก็ทำให้ท่านมีบาร์มีมากขึ้นในระดับสำคัญทีเดียว เมื่อก่อนนำเสนอเข้ามาสู่รัฐสภาตามมาตรา ๒๗๐ มีการอภิปรายในวาระที่ ๑ และการตั้งกรรมาธิการแก้ไขปรับปรุง ในชั้นที่ ๒ จะประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วน ผ่านพรรคการเมืองต่างๆ ผ่านวุฒิสภา ซึ่งอาจจะถูกมองว่าเป็นอนุรักษนิยม เป็นฝ่ายอดีตข้าราชการอะไรก็แล้วแต่ แต่ทุกคนจะเข้ามามีสัดส่วนในกรรมาธิการตามโควตา เวทีตรงนี้นอกจากจะพิจารณาแก้ไขกฎหมายตามคำแปรญัตติที่เข้ามาแล้วยังต้องทำหน้าที่ฟังความเห็นประชาชนตามมาตรา ๗๗ นอกจากนั้นมันยังเปิดโอกาสให้ผู้คนจากสองสภาที่อาจจะมองด้วยอคติต่อกัน แม้แต่ฝ่ายค้านและรัฐบาล ได้อยู่ในเวทีปิดที่จะพูดคุยกัน อาจจะไม่ใช่ว่าเรื่องกฎหมายอย่างเดียว อาจจะทำความเข้าใจกันเรื่องอื่นๆ เพื่อที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความปรองดองที่ยากขึ้นไปอีกในชั้นต่อไป

นายกรัฐมนตรี ถือเป็นผู้นำทางการเมืองที่มีอำนาจตามกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ และที่สำคัญก็คือผมว่าท่านมีบาร์มีมากพอสมควร ถ้าพูดอย่างไม่อคติต่อกัน และเรื่องที่จะพาประเทศไปสู่การแก้ปัญหาที่ยากยิ่งขึ้นไป การเปลี่ยนแปลง การปฏิรูป การปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ชาติที่วางไว้อย่างสวยงามก็ตามแต่ ถ้าท่านทำตรงนี้บาร์มีท่านจะเพิ่มมากขึ้น ท่านจะได้ใจ ได้ใจแม้แตคนที่คิดต่างกับท่าน

จากแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ คิดว่าการนิรโทษกรรมมันจะเป็นจุดคานงัดของสังคมจุดหนึ่ง ใครจะมาลดทอนบาร์มีของท่านก็ยาก เพราะท่านกำลังทำสิ่งที่ยาก ยอมรับว่าท่านจะไม่ทำก็ได้ ยึดถือ

ว่ากฎหมายต้องเป็นกฎหมาย การปรองดองไม่เกี่ยวกับการนิรโทษ ตามที่หลายคนก็อาจจะคิดอย่างนี้ ถ้าจะคิดอย่างนี้ผมว่าไม่มีปัญหาอะไร สังคมก็ได้วิบัติไปในช่วงข้ามคืน แต่ว่าท่านนายกฯ ท่านกำลังเสียโอกาสครั้งสำคัญนะ นี่มันคือช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อจากช่วงนี้ถึงปลายปีนี้ ถ้าทำตรงนี้ได้ ป้ายที่ท่านเขียนว่า “รวมไทยสร้างชาติ” มันจะไม่ใช่แค่ป้าย แต่มันคือจุดเริ่มต้นที่จะเดินหน้าไปสู่ความจริงได้ คนที่ทำอย่างนี้ได้ ไม่อยากจะพูดว่ามันจะยกระดับตัวท่านไปสู่ความเป็นรัฐบุรุษหรือไม่ แต่มันมีโอกาส เพราะมันเป็นการทำเรื่องที่ยาก และทำเรื่องที่ต้องใช้ความกล้าหาญ และผมไม่คิดว่ามันจะทำได้ด้วยการที่ ส.ส. หรือประชาชนเข้าซื้อกัน เสนอร่างกฎหมาย มันทำได้แต่โอกาสสำเร็จมันยาก ใช้เวลายาวนาน

อยากเห็นนายกรัฐมนตรีออกมาจับเข้าพูดคุยกับประชาชนด้วยภาษากายภาษาใจของท่าน ถ้าท่านตกผลึกที่จะทำกฎหมายนิรโทษกรรม ท่านก็ต้องเล่าให้ประชาชนบ้างว่ากำลังทำกฎหมายที่ยากลำบากที่สุดในช่วงชีวิตของประเทศ คุณทำข่าวอยู่คุณก็รู้ว่าช่วง ๓ ปีนี้ อารมณ์ของคนมันกดดันนะครับ และความกดดันแบบนี้มันเปลี่ยนแปลงผันได้เร็ว กรณีทหารอียิปต์เป็นตัวอย่างโดยเฉพาะในโลกออนไลน์ เพราะฉะนั้นความมั่นคงที่ดูเหมือนท่านนายกฯจะมั่นคงอยู่ในปัจจุบัน ผมว่ามันยังไม่ใช่ของจริง ด้วยความเคารพนะครับ ท่านนายกฯจะเห็นด้วยเห็นต่างไม่รู้ มันต้องสร้างรากฐานด้วยนโยบาย หรือการปฏิบัติการทางการเมืองที่เป็นเรื่องใหญ่จริงๆ และผมเชื่อว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ค้างคาใจของสังคมมานาน

๗. นายสุริยะใส กตะศิลา

ให้ความเห็นว่าบริบททางการเมืองของสังคมเปลี่ยนแปลงไปมากพวกเราเคยอยู่ในสนามการต่อสู้ซึ่งเป็นตัวละครหลักของบริบททางการเมืองช่วงทศวรรษกว่าที่ผ่านมาพวกเราแบกรับทุกอย่างเข้าสู่กระบวนการทำอย่างตรงไปตรงมา กระทั่งปลายน้ำติดคุกติดตะราง เมื่อวานก็ไปชี้แจงกรรมาธิการของวุฒิสภา ชุดแก้ปัญหาคความเหลื่อมล้ำว่าอยู่ในคุกเป็นอย่างไร อยู่อย่างไรก็อธิบายให้ฟังปัญหาในคุกเยอะ เมื่อพูดถึงระบบยุติธรรมไม่ใช่คำพิพากษาเท่านั้นต้องไปต่อในคุกในตารางกรรมาธิการขนาดนั้น จะทำเสนอรัฐบาลเฉพาะกรณีการบ้านการเมืองจะยังไม่ไปเรื่องนิรโทษกรรม คิดว่า ยืนของทุกคนที่ทำหรือเรื่องนี้เกือบ ๒๐ ครั้ง และพบผู้ใหญ่ของบ้านเมือง ทั้งอดีตนายกรัฐมนตรี อดีตประธานวุฒิสภา กรรมาธิการยกร่างธรรมนูญ อดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะทูต สื่อมวลชนอาวุโสผู้นำทางสังคมประมาณกว่า ๒๐ เวที

ความเห็นที่หนึ่งมองว่าวิกฤติการเมืองที่ผ่านมาหนักหนาสาหัสแล้วเพิ่มเหตุการณ์ทางโควิด เข้าไปอีก ถ้ามองว่าประเทศจะไปกันต่ออย่างไรมันไปยากแล้วปรับคณะรัฐมนตรีครั้งปัญหาการอยู่ที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ บวกกับวิกฤติโควิด เฟสสองจะมาเมื่อไหร่จะเอาอยู่แบบเบ็ดเสร็จใหม่วัคซีนตกลบปีน่าจะปลายปีหน้าทุกอย่างมีความเสี่ยงหมดความเสี่ยงแบบนี้ประเทศจะผ่านไปได้อย่างไรต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเราเรียกว่าปรองดองสามัคคีรวมไทยสร้างชาติแบบที่นายกรัฐมนตรีใช้ หรือหลอมรวมตามแนว ดร. อาทิตย์ฯ ใช้ แต่ความหมายคือเราปล่อยให้บ้านเมืองเผชิญหน้ากันแบบนี้ไม่ได้เด็ดขาด ที่สำคัญที่สุดเราต้องยอมรับความจริงกันว่าทศวรรษใหม่จากนี้ไปความขัดแย้งใหม่เกิดขึ้นเช่นการเดินขบวนของหนุ่มสาวนิสิตนักศึกษารอบใหม่ใจทกเปลี่ยนไปแล้วคนรุ่นใหม่สมัยนี้โตมาอีกแบบหนึ่งความผันผวนทางการเมืองก็อีกแบบหนึ่ง ฉะนั้นถ้าเราไม่พยายามถอดพินลดอุณหภูมิทางการเมืองผมเป็นห่วงมันอาจผสมโรงกันจนสุดท้ายกุมกันไม่อยู่แล้วจะเป็นปัญหาที่หนักกว่า ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมาที่พวกเราเผชิญกันก็ได้ ฉะนั้นการตั้งหลักคิดเรื่องรวมไทยสร้างชาติผมและคุณจตุพรและพี่น้อง นปช. เองพี่น้องเสื้อเหลือง กปปส. อีกหลายกลุ่มคุยกันไม่เป็นทางการคิดว่านโยบายนายกรัฐมนตรีเรื่องรวมใจไทยสร้างชาติหน้าจะเป็นเป้าหมายเดียวกันกับเรื่องการปรองดองได้ส่วนรูปแบบจะเป็นอย่างไรคงต้องยกยอดให้ที่ประชุมว่ากันไปพวกผมอยู่ในฐานะที่มีส่วนได้ เสียการไปพูดเรื่องนี้คุณจตุพรกับผมแทบจะทำ MOU ว่าจะไม่พูดเรื่องนี้กันเพราะว่าเราคิดว่าเรื่องนี้ต้องเคารพความเห็นของสังคม เวทีไหนเชิญไปแลกเปลี่ยนก็ยินดี

ประเด็นที่สอง เรื่องความเกลียดชังที่แสดงออกผ่านสื่อโซเชียลหรือผ่านการเคลื่อนไหว หลากหลายในขณะนี้คิดว่า เป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงมากเมื่อวานสื่อมวลชนวิทยุช่องหนึ่งสัมภาษณ์ผม และถามว่าในฐานะที่มีบทเรียนในการต่อสู้ที่ผ่านมาพอจะมีอะไรแนะนำน้องน้องได้ไหมผมบอกว่าแนะนำไม่ได้ เพราะวิธีการเคลื่อนไหวคนละแบบกับที่พวกผมทำ เรื่องโซเชียลผมไม่ถนัดเล่นเป็นแต่ทำยาแฉและ วิธีแสดงออกคนละเรื่อง ภาษาคนละอย่างเรื่องเฮดสปีด เรื่องความหยาบคายก้าวร้าวพวกผมระมัดระวังที่สุด อยู่แล้ว ความรุนแรงไม่ได้แสดงออกทางร่างกายทางวาจาด้วยเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่จะไปแนะนำให้ความเห็น ถ้าไม่ฟังก็โดนด่ากลับขอโนคอมเมนต์ดีกว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องชื่นชมกรรมวิธีการด้วยที่ขณะนี้ ประธานคณะกรรมการประธานคณะอนุความสำคัญขยายกรอบของคณะอนุฯ มาพิจารณาเรื่องนี้ด้วย

ประเด็นที่สาม มิติความสัมพันธ์ของพวกเรา กับพี่น้องเสื้อแดงคนติดคุกกันมาแล้วไม่ใช่ ให้เราติดคุกแล้วมาบอกว่าพอแล้วคุณจตุพรในอุดมคติทางการเมืองอนาคตอาจทำงานด้วยกันหรือเผชิญหน้า กันอีกเราผ่านเรือนจำมาเห็นคนเจ็บคนตายพวกเราขึ้นโรงขึ้นศาลลงจำลองทุกวันนี้ผมต้องทำหน้าที่ ไปสืบพยานแทนแล้วเพราะความจำ จำไม่ได้แล้วป็นทำเนียบเมื่อไหร่ถูกตำรวจตีตรงไหน ปิดเวทีดาวกระจาย วันไหนชีวิตตอนนี้มีแต่สอนหนังสือกับขึ้นศาลแบ่งเวลาแค่นั้นนั่นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องพิสูจน์คำถาม ที่ออกจากเรือนจำคือเสื้อแดงติดคุกมากกว่าเสื้อเหลืองคดีหน้าบ้านสี่เสาเทเวศร์ ๔ ชั่วโมงทำไมติดคุกสามปี เสื้อเหลืองยึดทำเนียบสามเดือนทำไมโดนแค่แปดเดือนถ้าเปรียบเทียบแบบไม่รับผิดชอบอะไรมันตอบยาก แต่คดีแพ่งที่โดนที่ดูโดน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ ฟันบอกว่าอายุไล่เพราะไล่โดนเกือบ ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ แล้วแต่ ตกชะตากรรมเดียวกันโดนดำเนินคดีอายุตัดบัญชีสักพักนำไปสู่การล้มละลายไม่นับความผิดทางการเมืองสิทธิ์ ที่จะเลือกตั้งสิทธิ์ที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๑๐ ปีนอนอาจจะลืมประเด็นนี้ไปคนที่เห็นต่างทางการเมือง ถ้าไม่ถึงขั้นถือปืนมาไล่ยิงกันความผิดที่เกิดไม่ได้เป็นความชั่วในตัวเองผมคิดว่าไม่ควรเอาเขาไปขังคุก ไม่ว่าสีใด มากกว่านั้นเอาไปปะปนกับนักโทษข่มขืนฆ่าคนตายนอนปนกันอยู่เมื่อวานก็แจ้งทางรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ และกรรมวิธีการของวุฒิสภาว่าอาจจะต้องแยกเรือนจำของคนทีโดนคดีทางการเมืองกับคดีอาญาออกให้ เบ็ดเสร็จความคิดปรารถนาของคนต่อเรือนจำกับโรงพยาบาลเหมือนกันคือทำหน้าที่บำบัดคนและปล่อยคน กลับสู่สังคมแต่กระบวนการ บำบัดของคุกกับโรงพยาบาลคนละเรื่องกันโดยโรงพยาบาลยังแยผู้ป่วยผ่าตัด ถูกฉีดยาออกไปคืนแรกผมต้องนอนกับหนูมที่เพิ่งตีเมียตายด้วยไม้เบสบอลผมก็เสียวสันหลังมาเล่าให้คุณจตุพร ฟังกี่หัวเราะกันไปแต่ความสำคัญที่อยู่ในนั้นยากเกินบรรยายนะครับเราติดออกมาก็ไม่ยากให้เพื่อนติดแต่เนี่ยคือ ตัวอย่างหนึ่งที่จุดที่พวกเราคุยกันได้ทุกเรื่องและถ้าจะบอกว่าเห็นต่างทุกเรื่องไม่จริง . ของ นปช. และพันธมิตร และ กปปส มีจุดเดียวกัน คือไม่ต้องการเรื่องการทุจริตต้องการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผมพูดตลอด ว่าเวลามอง นปช. อย่างมองแต่แกนนำมองพันธมิตรก็อย่างมองแต่แกนนำต้องมองการลุกขึ้นต่อสู้ของชาวบ้าน มีการศึกษาก็ตื่นตัวมาชุมนุมถือป็นสิทธิ์พื้นฐานสร้างประชาธิปไตยของประชาชนคั่นต้นใจทกก็สำคัญคือจะทำให้พลังบวกกลายเป็นพลังแผ่นดินรับมือกับทุกอย่างอย่างไรทั้งโควิด ปัญหาการชุมนุมรอบใหม่ที่วิเคราะห์ยาก มารู้อันที่รู้ว่าคิดอะไรกันแต่มันเกินกว่าจะพูดกันได้ในบางเรื่องได้แต่หวังใยสังคมถึงวันนี้ผมขอขอบคุณกรรมการ ล่วงหน้าที่เห็นความสำคัญจะพิกัดกันไปไกลแค่ไหนผมก็คุยกันว่าฝ่ายการเมืองทำเต็มที่แล้วไปไม่ได้ต่อไป เป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องปรองดองในหมู่ประชาชนแต่ยังคิดไม่ออกว่าจะทำอย่างไรก็ยินดีมารับฟัง และแสดงความคิดเห็นต่อกรรมการทุกท่าน

๘. นายสารัญ รอดเพชร

กล่าวต่อที่ประชุมว่า ที่ผ่านมามีไม่เคยให้สัมภาษณ์เรื่องแบบนี้เพราะมีส่วนได้เสียในคดีเยอะ ทั้งแพ่งทั้งอาญา บางคนมองด้วยความเห็นใจ บางคนมองว่ายอมจำนนหมดราคา พูดไปก็มีแต่เสียแต่วันนี้ พูดจากหัวใจจริงฟังคุณค่านูณอภิปรายในสภาวันนั้น คุณค่านูณไม่มีส่วนได้เสียแต่มองปัญหาใจกลางของ

ประเทศคือกล้าโพสต์ว่าเรามาถึงจุดที่ต้องทำอะไรบางอย่างโน้มเอียงมาทางรัฐบาลว่า เราต้องการตัดสินใจทางการเมืองหรือทางการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อรวมใจไทยสร้างชาติขอสรุปความเห็นตามเอกสารช่วงแรก กล่าวถึงสาเหตุความขัดแย้งในห้วงทศวรรษเศษที่ผ่านมาและบอกว่าจริง ๆ การรัฐประหารสองครั้งสุดท้าย ทั้ง ๑๙ กันยายน ๔๙ และ ๒๒ พฤษภาคม ๕๗ ต้นเหตุสำคัญมาจากปัญหาการบริหารบ้านเมืองการทุจริตโกงกิน การจบบัญชีสถาบัน การขาดธรรมาภิบาลนำมาซึ่งการชุมนุมของประชาชนอีกฝ่ายชุมนุมอีกฝ่ายเกิดขึ้นจากการเมืองหรืออะไรก็แล้วแต่ สุดท้ายมีการทำหั่นกันจบลงด้วยการรัฐประหารครั้งแรก ๑๙ กันยายน ๔๙ เพราะพันธมิตรชุมนุม ๒๐ กันยายน อีกครั้ง ๒๒ พฤษภาคม ๕๗ กปปส ชุมนุม ผมก็เข้าร่วมเลยโดนคดีเยอะ ๒๒ พฤษภาคม ๕๗ ผมนักข่าวความมั่นคงสมัยพลเอกเปรมฯ สมัย ปี ๒๓ ปี ๒๕ ผมทำข่าวมาแล้ว ปี ๕๗ ถ้าบึกตู้ไม่ออกมายุติความขัดแย้งมีโอกาสจะเกิดสงครามทางการเมือง นั่นคือรัฐประหารเข้ามาเข้ามาแล้วทำได้ หรือเปล่าอยู่ยาวเกินไปหรือเปล่าแต่มองเฉพาะจุดที่เข้ามาจะปฏิรูปจะปรองดองจะสมานฉันท์ หลังปี ๕๗ แล้ว ปี ๕๘ พบกับคุณสุริยะใส พี่น้องเสื้อแดง นปช. เราอยู่ภายใต้ความร่วมมือของศูนย์ปรองดองของกองทัพบก กองทัพบกจะไปพบประกันสร้างความรู้ความเข้าใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หอประชุมกองทัพบก วิวาทดีก็ไปทางกองทัพสร้างความปรองดองในขั้นต้นนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยปรองดองสมานฉันท์ แต่สุดท้ายแล้ว สิ่งเรานั้นยังไม่ถึงหน่วยรัฐมนตรี ส่วนสมัยสภาปฏิรูปแห่งชาติ ของท่านอนเนก เหล่าธรรมทัศน์ ทำรายงาน มีการสอบถามความเห็นเพื่อถามข้อมูลออกมาเป็นสามแนวทางซึ่งเห็นด้วยกับรายงานชุดนั้นต้องให้อภัย การนิรโทษกรรมคดีติดอนท้ายของรายงานไม่คืนอายุที่จะพูดว่าถึงเวลาแล้วที่ต้องใช้ความกล้าหาญสมัยพลเอกเปรม ใช้คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖ / ๒๕๒๓ คนป่าคนเมืองเหตุการณ์จบจริงตรง ๒๕๓๒ พลเอกชาติชายฯ ออกพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม ผู้ที่คาดหวังเหตุการณ์ก็ฆ่าคนตายเสียปีนटक ๒๕๒๕ เสียปีนटकจบลง แต่ปี ๒๕๒๓ พลิกฟ้าคว่ำแผ่นดิน เพราะมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีรัฐบาลควรเดินแนวทางแบบนี้แล้ว จะนำไปสู่ความกล้าหาญในการตรากฎหมายคนจะได้อนิสงส์จะต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแต่ต้องยกเว้น คนโกงบ้านกินเมืองคดีทุจริตคดีอาญาร้ายแรงไม่ควรได้รับอนิสงส์การตรากฎหมายการนิรโทษกรรม มีการปฏิรูปยุทธศาสตร์ชาติเวลาอย่างเดียวยาวไม่ได้ทั้งหมดความเกลียดชังต้องสลายโรงเสียดคือปัญหา บ้านเมืองอีกหลายด้าน

๙. นายพิภพ ธงไชย

กล่าวว่าขอเสนอการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของแอฟริกาใต้ใช้เวลากว่า ๓๐ ปีสามารถลดความเกลียดชัง มีชีวิตมากทุกวันนี้นี้ยังลามไปที่อเมริกา ที่ระวันตามีการฆ่ากัน ที่ประเทศไทยคือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งคือสมัยพลเอกเปรม ที่ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖ / ๒๕๒๓ ประเด็นที่ออกคำสั่งจะขจัดความขัดแย้งและความเกลียดชังในพรรคคอมมิวนิสต์ที่มีความกับการปกครองประเทศกลับมาคิดถึง ความขัดแย้งในช่วง ๑๐ ปีทั้งสามฝ่ายพันธมิตร นปช. และกปปส เราได้พูดเรื่องปรองดองและนิรโทษกรรม ทำไม่ไม่ใช่กระบวนการทางกฎหมายการทำผิดกฎหมายใหญ่ คือ ทหารคือการฉีกรัฐธรรมนูญ ถ้าหาได้มีอำนาจ นิรโทษกรรมตัวเองทุกครั้งแต่น้อยครั้งที่จะนิรโทษกรรมประชาชน รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ได้ริเริ่มตามแอฟริกาใต้ ได้ตั้งคณะกรรมการมีคุณอนันต์ ปันยารชุน มีหมอประเวศ วสี และมีอดีตอัยการสูงสุดโดยเฉพาะทีมของ อาจารย์คณิต เป็นการตั้งโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีเท่านั้นเมื่อรัฐบาลยุบสภาก็สลายไปผิดกับของบาทหลวงตุตู่ ของแอฟริกาแนวคิดของรัฐบาลไทยแทนที่จะทำแบบแอฟริกาใต้โดยให้ผู้ชุมนุมเข้าไปหาความจริงในศาลค้นหาความจริงจุดอ่อนเราคือคดีอาญาเข้าไปทั้งที่ธรรมนูญทุกฉบับได้บอกว่าประชาชนมีสิทธิ ชุมนุมอย่างสงบและสันติ แต่เวลานำประชาชนที่ต่อสู้ใช้คดีอาญาหมดเลย ทั้งที่ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ ใช้คดีอาญาผลึกผู้ชุมนุม ไม่สามารถแสดงเจตนาารมณ์ทางการเมืองได้เลยยกเว้นคดีทำเนียบพลตรีจำลอง มีโอกาสได้แสดงเจตนาารมณ์ของพันธมิตรว่าเค้ายึดทำเนียบรัฐบาลด้วยเจตนาารมณ์ทางการเมืองอะไรแต่ศาล

ไม่เอาเรื่องนี้มาพิจารณาใช้คำว่าบุกรุกได้ปรึกษากับตึกเตอร์กิตติศักดิ์ ปกติ บอกบางที่อาจต้องมีการ
แก้กฎหมายให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิชุมนุมโดยสงบสันติภายใต้สิทธิของรัฐธรรมนูญให้กระบวนการ
พิจารณานำเรื่องสิทธิในการชุมนุมโดยสงบและนำมาใช้ในศาล

๑. เสนอเรื่องระเบียบวิธีการพิจารณาคดีชุมนุมตามสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

๒. ช่วงนี้โชคดีที่มีการเปิดประเด็นการปรองดองแบบนิรโทษกรรม แนวทางการกระทำผิด
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นำมาใช้ไม่ได้

๓. กระบวนการอำนาจรัฐใช้กระบวนการศาลตลอดโดยตำรวจที่เป็นหัวหน้าพนักงาน
สอบสวนบอกว่าพวกผมเป็นผู้ก่อการตีถูกปลด กบปส เมื่อมีการตัดสินใจบ้านพลเอกเปรมมีคนพยายาม
พูดบิดเบือนว่า ๔ ชั่วโมงติดคุกสี่ปีตกเลยโดนคดีแพ่งด้วยและถูกตัดสิทธิ ทุกอย่างห้าปีการติดคุกติดตะราง
ไม่ได้เปลี่ยนความเกลียดชังประเด็นไม่รื้อโทษยกเลิกโทษนะวันนี้ต้องพิจารณาเรื่องการปรองดองนิรโทษกรรม
เพื่อพุ่งเป้าไปที่การคลายความเกลียดชังใช้วิธีไหนก็ได้ไม่นิรโทษกรรม พักคดีก่อนก็ได้ถ้าตั้งกรรมการร่วม
ระหว่างวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาจะเป็นการประสานความปรองดองยิ่งขึ้นและสถาบันหลัก
ก็จะเป็นสถาบันของทุกฝ่ายทุกสี

๑๐. นายประสาร มฤคพิทักษ์

ไม่มีส่วนได้เสียมีแต่ผลได้ กับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖ / ๒๕๒๓ เข้าป่าห้าปี
คืนเมืองปี ๒๕๒๔ ด้วยนโยบาย ๖๖ / ๒๕๒๓ และได้รับนิรโทษกรรมตามมาสมัยพลเอกชาติชายทำให้
ไม่โดนคดีทางการเมืองแนวทางการปรองดองมีเปิดสไลด์ สร้างสามัคคีธรรม สังคมไทยขัดแย้งหรือ
ความแตกต่างทางการเมืองมา ๑๐ ห้าปีแล้วการต่อสู้เรียกร้องที่มีมวลชนขนาดใหญ่จะมีความสูญเสียผู้ต้องหา
คดีปี ๔๘ และปี ๕๗ ติดคุกพันโทษ เสียชีวิตมาแล้ว ตีก่อการร้ายบาดเจ็บพิการทนต์ทรมาณถูกยึดทรัพย์
ศรัณยูวงษ์กระฉ่าง จำลองศรี เทิด ภูมิ ใจดี ถูกล้มละลายทำธุรกรรมทางการเงินไม่ได้รัฐประหารทุกครั้ง
มีการนิรโทษกรรมให้กบขณะที่ทำการรัฐประหารคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖ / ๒๕๒๓ ทำให้กลับบ้าน
โดยไม่มีคามผิดใดใดความเห็นต่างทางการเมืองไม่ควรเอาเป็นเอาตายควรใช้เมตตาธรรมนำทางวิธีการ
ต้องวางกรอบเกณฑ์ให้ทุกภาคส่วนยอมรับเปิดโอกาสให้เป็นกฎหมายปฏิรูปสามารถเสนอต่อทุกภาคส่วน
ภารกิจนี้อยู่ที่นายกรัฐมนตรีและรัฐบาล เสนอให้นายกรัฐมนตรีใช้ความกล้าหาญทางจริยธรรม ต้นปีที่ผ่านมา
มีคดีนายแพทย์ ระวี มาศมนาดล และนายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ กลุ่มแกนนำกองทัพประชาชนและเครือข่าย
ปฏิรูปพลังงานไทย ที่เข้าไปยึด ปตท กระทรวงพลังงานศาลตัดสินให้ชดใช้ ๑๐๐ กว่าล้าน นั้นแต่ทุกภาคส่วน
ช่วยกันสุดท้าย ปตท ไม่เอาผิด

๑๑. นายจตุพร พรหมพันธุ์

กล่าวว่า ผมเหมือนหลายคนใครชวนไปคุยเรื่องปรองดอง ความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้น
ภายในชาติจะไปร่วมทุกครั้งคราว สังคมไทยมีบทเรียนมากมายที่ยากที่สุดคือ ทำให้คนดีกัน สมัครสมานสามัคคีกัน
สิ่งที่ยาก คือ ความขัดแย้ง ความคิดที่แตกต่างทางการเมืองในช่วงเวลาหนึ่งทำให้แสดงออกตามสิทธิเสรีภาพ

กรณีผมกับท่านพุทธอิสระ ท่านเข้าตามไปอยู่ในคุก สุดท้ายมาเจอกัน ทางเรือนจำจัด
พื้นที่พิเศษให้คุยกัน ๓ เดือน สรุปความว่าเพราะเรายืนกันคนละมุม เรามองภาพเดียวกันจึงเห็นไม่เหมือนกัน
ทุกอย่างต่างมีความเอื้ออาทร ผูกพันกันจนทุกวันนี้

ในการพูดคุยก่อนยึดอำนาจ ผม คุณสุเทพ นปช และ กบปส สุดท้ายก่อนยึดอำนาจผม
เชื่อว่าการพูดคุยกันคือทางออกที่ดีที่สุด ประวัติศาสตร์สังคมไทย ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมา การพูดเรื่อง
ความปรองดองเป็นการทำให้ไม่น่าเชื่อถือ ไม่มีใครทำสำคัญไม่ได้ เนื่องจากคู่ขัดแย้งแก่ผู้มีอำนาจไม่ทำจริง

ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ มีพระบรมราโชบายหลายครั้งเรื่องความรัก ความสามัคคี ความปลอดภัยของคนในชาติ แนวทางแห่งความสงบ

สุดท้ายข้อสรุปมีความเห็นแตกต่างกัน ความขัดแย้งบางคนยิ่งต่างกัน

ก่อนออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ผ่านการพูดคุยจากทุกฝ่ายเสียงปืนแตกที่บ้านนาบัว ปัจจุบันความขัดแย้งที่น่ากลัวกว่าหากเก่ายังอยู่ใหม่น่ากลัวกว่า เวลาที่ฝ่ายใดติดคุกอย่าสะใจ อย่าตั้งคำถามว่าใครติดคุกมากกว่ากัน น้อยกว่ากัน เพราะควรตั้งความเชื่อว่าการต่อสู้ทางการเมืองไม่ควรต้องมีใครติดคุกหรือตาย บาดเจ็บ แต่ระบบความยุติธรรมปฏิบัติกับคนชุมนุมกับคนก่ออาชญากรรม สังคมนี้ไม่ควรอยู่ท่ามกลางความเกลียดชัง ปัญหาทางเศรษฐกิจจะหนักที่สุด หากยังไม่คิดออกนอกกรอบเราจะเจอวิกฤตการณ์ที่ยากที่สุด การจะคิดเรื่องอะไร วางหลักไว้อย่าเอาตัวบุคคลมาเป็นประเด็น

เรื่องกรณีมาตรา ๑๑๒ มีกรณีมากมาย หลังจากรัชกาลที่ ๑๐ ไม่ดำเนินคดี ๑๑๒ ไต่ ๆ ทั้งนี้ และคดีที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ ถ้าตำรวจยังไม่สั่งฟ้องไม่ฟ้อง ถ้าอยู่ในกระบวนการศาลก็ตัดสินยกฟ้องมีพรรคพวก ถูกดำเนินคดี ๑๑๒ ไม่ประสงค์จะสู้คดีก็แจ้งศาลว่าสภาพศาลไปหารือกกลับมาถึงสำนักพระราชวัง อ่านคำตัดสินในคำวินิจฉัยแสดงให้เห็นว่าท่านไม่ประสงค์จะเอาความใด ๆ ในการอ่านคำวินิจฉัยบอกว่า “แม้ว่าจำเลยจะให้การรับสารภาพ ศาลก็มีอาจจะลงโทษจำเลยได้ และคดี ๑๑๒ อื่น ๆ ไม่ไม่สั่งฟ้องและเวลาพระราชทานอภัยโทษ มีมาตราแนบท้าย ๑๑๒ ไม่มีบัญชีแนบท้ายเลย มีอีกหลายกรณีที่เราไม่ได้ ณ ที่นี้ คดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีการเมืองอดีตคอมมิวนิสต์ทั้งฆ่า ทั้งเผา การให้ต้องใจใหญ่ ให้สังคมสบายใจด้วย คู่ขัดแย้งเดิมจะชวย คู่ขัดแย้งใหม่”

๑๒. นายชวลิต วิชยสุทธิ์

“ชวลิต” ชี้ ถึงเวลา "ปรองดอง" ร่วมกันสร้างบ้าน แผลงเมือง

ผมศึกษาและประทับใจหลักคิดของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ในการเสนอนโยบาย “การเมืองนำการทหาร” ต่อ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น จนออกมาเป็นคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๓ เรื่อง นโยบายการเมืองนำการทหาร สามารถยุติสงครามภายในที่คนไทยรบราฆ่าฟันกันเองมานานนับสิบปีลงได้ ส่งผลให้เกิดผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย นำคนออกจากป่าสู่อ้อมอกของครอบครัว ญาติพี่น้อง ร่วมพัฒนาบ้านเมืองมาจนทุกวันนี้ การรัฐประหารเมื่อ ๒๒ พ.ค.๕๗ ข้ออ้างประการหนึ่งนอกเหนือจากการรักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองก็คือ การสร้างความปรองดองของคนในชาติ

ผมเห็นว่า พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรัฐประหาร ที่บัดนี้มาเป็น นายกรัฐมนตรีรอบที่สอง ควรแสดงภาวะผู้นำ เมื่อเรียนผูก ก็ควรเรียนแก้ปัญหาของประเทศ ไหน ๆ ก็มีผู้จุดประเด็นข่าวการสร้างความปลอดภัยขึ้นมาอีกครั้ง ในฐานะที่ผมให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มานานเพราะการสร้างความปลอดภัยของคนในชาติ คือ หัวใจของการสร้างชาติ สร้างแผ่นดิน ดังกล่าวข้างต้น

หลักคิดของผมในเรื่องนี้ก็คือ ผู้นำประเทศควรน้อมนำคุณธรรมทางศาสนาใช้ในการสร้างความปรองดองของคนในชาติ โดยคุณธรรมทางศาสนาที่สำคัญนั้น ได้แก่ "อภัย และเมตตา" เพื่อให้อภัยและเมตตาแก่บุคคลที่ต้องคดีการเมือง และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ยกเว้น คดีทุจริต แต่กระบวนการกล่าวหาว่า ผู้ใดทุจริต กระบวนการนั้นก็ต้องยืนอยู่บน "หลักนิติธรรม" ถึงจะได้รับการยอมรับจากนานาอารยประเทศ ที่สำคัญได้รับการยอมรับจากผู้ถูกกล่าวหา

ขณะนี้ทั่วโลกเกิดวิกฤตจากการระบาดของไวรัสโควิด ส่งผลเสียหายต่อประเทศชาติและประชาชนมหาศาลทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะจะมีคนตกงานนับสิบล้านคน ธุรกิจต่าง ๆ ปิดกิจการมากมาย ดังนั้น การสร้างความปรองดองของคนในชาติในช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดเพื่อระดมกำลังความคิด สติปัญญาจากทุกภาคส่วนมาช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาชาติบ้านเมือง

ผมเห็นว่า "มะม่วงสุกแล้ว" ไม่อ่อน จนเปรี้ยว และถ้าปล่อยให้สุกเกินไป ก็จะเน่า
จาก <https://www.thansettakij.com/content/politics/๔๓๘๘๗๘>

ขอลิตปิดเสนออิรโทษกรรมเหมาแข่งย้าเรียกร้องความปรองดองในชาติ

วันที่ ๒๐ มิ.ย. ๒๕๖๓ เวลา ๑๒:๕๐ น.

“ขอลิต วิชยสุทธิ” เชื่อไม่มีผู้นำประเทศคนไหนไม่ยอกเห็นบ้านเมืองสงบสุข
ปฏิเสธรเสนออิรโทษกรรมเหมาแข่งและรัฐบาลแห่งชาติ

นายขอลิต วิชยสุทธิ ส.ส. นครพนม พรรคเพื่อไทย เป็ดเผยว่า ช่วงเดินทางกลับพื้นที่
นครพนม ขาวบ้านเชียร์แนวคิดการสร้างความปรองดองของคนในชาติเพียบ ไปทางไหนก็มีแต่คนสนับสนุน
ผมเชื่อโดยสุจริตใจว่า ไม่มีผู้นำประเทศคนไหนไม่ยอกเห็นบ้านเมืองของตนเองสงบสุข เลิกแบ่งฝัก แบ่งฝ่าย
แต่ก็ไม่ใช่เออออห่อหมก ร่วมมือกันกินบ้าน กินเมือง ยังต้องทำหน้าที่ตรวจสอบ ถ่วงดุลซึ่งกันและกัน
ตามระบอบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม ก็คงต้องทำความเข้าใจกับนักวิชาการบางท่านที่เห็นว่า ผมได้เรียกร้อง
ให้รัฐบาลอิรโทษกรรมแบบ"เหมาแข่ง" และเรียกร้องให้มี"รัฐบาลแห่งชาติ" นั้น เป็นการกล่าวเกินเลยความจริง
ไปมาก จึงขอปฏิเสธมา ณ ที่นี้

“เหมาแข่ง” เป็นวาทกรรมที่บิดเบือน ไม่เป็นความจริงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะไม่มี
ประเทศไหนในโลกที่จะอิรโทษกรรมคดีทุจริต มีแต่อิรโทษกรรมคดีการเมือง และคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง
การเมือง

ในข้อเท็จจริง ผมเขียนบทความลง fb สองวันติดกัน ในวันที่ ๑๘ และ ๑๙ มิ.ย.๖๓
เรียกร้องให้รัฐบาลสร้างความปรองดองของคนในชาติ ด้วยการอิรโทษกรรมผู้ต้องคดีการเมือง และคดีอาญา
เกี่ยวข้องการเมือง ยกเว้นคดีทุจริตที่กระบวนการกล่าวหาต้องยืนอยู่บนหลักนิติธรรม ไม่มีส่วนไหนเลย
ที่ขออิรโทษกรรมแบบเหมาแข่ง และไม่มีข้อความใดเลยที่ขอให้รัฐบาลแห่งชาติ ซึ่ง fb ของผมทั้งสองวัน
ดังกล่าวก็ยังอยู่ ไม่ได้ลบบทความแต่อย่างใด สามารถตรวจสอบได้

ผมเป็น ส.ส.ที่มาจากกาเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย จึงไม่อาจไปเรียกร้องให้มี
รัฐบาลแห่งชาติได้

“ทักษิณ” อายุครบ ๗๑ ขอขอบคุณคนอวยพรวันเกิด

โพลชี้คนอยากเปลี่ยนผู้บริหารประเทศ พร้อมทะเลาะกันให้พรรคการเมืองใหม่

ส่วนการอิรโทษกรรมผู้ต้องคดีการเมือง และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องการเมือง ยกเว้น
คดีทุจริต ที่ผมเสนอความเห็นไว้ นั้น ไม่ใช่การอิรโทษกรรมแบบเหมาแข่งแน่นอน ไม่มีประเทศใดในโลก
จะอิรโทษกรรมคดีทุจริตได้

ขอเรียนว่า ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความปรองดองของคนในชาติ
ผู้บริหารของประเทศนั้น ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ละอคติส่วนตน มองประโยชน์
ความสามัคคีของคนในชาติเป็นสำคัญ

ส่วนการอิรโทษกรรมคดีการเมือง และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องการเมือง หลักคิดก็คือ
ความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันไม่ใช่อาชญากรรมร้ายแรงที่จะอภัยกันไม่ได้ ยกตัวอย่าง ในอดีต
มีประชาชนที่มีความเห็นต่างทางอุดมการณ์ทางการเมืองจนถึงขั้นจับอาวุธรบราฆ่าฟันกันนานนับสิบปี
มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บล้มตายจำนวนมาก สุดท้ายสงครามกลางเมืองยุติลงได้ด้วยกาให้อภัยต่อกัน รัฐบาล
ในขณะนั้นมี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๓
เรื่อง นโยบายการเมืองนำกาทหาร ส่งผลให้เกิดผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย บ้านเมืองก็กลับมาสู่ความสงบสุข

ดังนั้น ณ สถานการณ์ปัจจุบัน หากผู้นำประเทศเข้าใจหลักคิดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในบ้านเมืองที่หมักหมมมากกว่า ๑๐ ปี แล้วตัดสติใจให้อภัยต่อกัน ผมมั่นใจว่า ก็จะเกิดความปรองดองขึ้นในบ้านเมือง ซึ่งจะส่งผลให้ทุกภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมมือกันแก้ไขวิกฤตของชาติที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้ให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ผมเชื่อว่า ไม่มีผู้นำประเทศคนไหนไม่อยากเห็นบ้านเมืองของตนเองสงบสุข ถึงเวลาที่เหมาะสมที่สุดแล้วที่จะสร้างความปรองดองของคนในชาติ ดังที่ผมเคยกล่าวไว้ว่า มะม่วงสุกแล้ว หวานกำลังดี ไม่อ่อนจนเปรี้ยว แต่ถ้าปล่อยให้เนิ่นนาน ก็จะเน่า

จาก <https://www.posttoday.com/politic/news/๖๒๖๔๘๘>

จาก Facebook Chavalit Vichayasuthi - ชวลิต วิชยสุทธิ์

“ชวลิต” และ “พล.อ.ประยุทธ์” ผงเข้าตา ต้องให้คนที่หวังดีกับบ้านเมืองชี้แจง/ ชี้ผู้นำควรใช้คุณธรรมขั้นสูง คือ “เมตตา และอภัย” แก้ปมปัญหาความขัดแย้ง

นายชวลิต วิชยสุทธิ์ ส.ส. นครพนม พรรคเพื่อไทย กล่าวว่า ตนเคยให้ความเห็นแนะ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ว่า “เมื่อคิดเรียนผูก ก็ต้องเรียนแก้” ไปเมื่อไม่นานมานี้

เมื่อมีปัญหาเพิ่มเติม ซับซ้อนขึ้น จึงขอให้ความเห็นถึงแนวทางร่วมกันแก้ไขปัญหบ้านเมือง กล่าวคือ ในการรัฐประหารเมื่อ ๒๒ พ.ค.๕๗ เหตุผลสำคัญประการหนึ่งก็คือ สร้างความปรองดองของคนในชาติ หลังจากนั้นก็มีกระบวนการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หมวดปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ และในยุทธศาสตร์ชาติ แต่ที่ผ่านมา นับแต่ปี ๒๕๕๗ ถึงปัจจุบัน ไม่มีความคืบหน้าใด ๆ

ในด้านการสร้างปรองดองของคนในชาติแต่อย่างใด ทั้ง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญยิ่งต่อการรวมพลังสร้างชาติ การอยู่ในอำนาจที่นานเกินวาระปกติ มีปัญหาให้แก้มากมาย หลายประการ อาจทำให้การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในบ้านเมืองจัดอยู่ในลำดับรอง ทั้ง ๆ ที่เป็นปัญหาหลักของบ้านเมืองที่ควรได้รับการคลี่คลายตามรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายรัฐบาลที่วางไว้จนละเลยเรื่องสำคัญ เพราะการสร้างความปรองดองของคนในชาตินับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการรวมพลังทุกภาคส่วนร่วมกันแก้ไขและพัฒนาชาติ บ้านเมือง ดังกล่าวข้างต้น ณ สถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาสะสมมากขึ้น ๆ ถึงอย่างไรก็ไม่พ้นความรับผิดชอบของท่านในฐานะผู้นำด้านการบริหารประเทศ เมื่อท่านคิดเรียนผูก ก็ต้องคิดเรียนแก้ แก้ทีละปม กล่าวคือ

ปมแรก ควรแก้รัฐธรรมนูญที่วางกติกาไว้เพื่อการสืบทอดอำนาจ ปมนี้ตรงกับข้อเรียกร้องทั้งของประชาชนทั่วไป และนักเรียน นิสิต นักศึกษา นับเป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญยิ่งที่ต้องแก้ทันที

นายกรัฐมนตรีต้องชัดเจนถึง time line ของกระบวนการแก้รัฐธรรมนูญ ไปจนถึงห้วงเวลาเสียสละละวางอำนาจ เมื่อรัฐธรรมนูญแก้ไขแล้วเสร็จ ก็ควรยุบสภาทันที แล้วจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายใต้กติกาใหม่ที่ประชาชนมีส่วนร่วม โปรดอย่าเชื่อผู้ที่เสนอแนะให้ยื้อเวลาแก้รัฐธรรมนูญให้นานที่สุด เพราะท่ามกลางความขัดแย้ง และแก้ไขปัญหาใด ๆ ไม่ได้ ยิ่งอยู่นาน ประเทศยิ่งเสียหาย โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจซึ่งหนักหนาสาหัส

ปมที่สอง ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีมาแต่ในอดีต ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ เป็นต้นมา รัฐบาลได้ปิดฝุ่นประชุมคณะกรรมการ ปย.ป.ครั้งแรกในปีนีเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา อย่างน้อยนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ได้เห็นการเตรียมการตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อสาธารณะในส่วนของฝ่ายนิติบัญญัติ

ผมในฐานะประธานคณะอนุกรรมการการศึกษา ทบพวน ปฏิรูปกฎหมาย ในคณะกรรมการการศึกษา การกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สมาชิกวุฒิสภา ได้อาสาเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษา เสนอแนะแนวทางสร้างความปรองดองของคนในชาติ ด้วยความสนใจงานด้านนี้มาช้านาน

ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนระหว่างดำเนินการศึกษา ฯ ซึ่งเมื่อดำเนินการศึกษาแล้วเสร็จ ก็จะได้เสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน ตามขั้นตอน จากนั้นเมื่อคณะกรรมการ ฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ ก็จะได้เสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ฯ เพื่อส่งไปยังรัฐบาลรับไปพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป

ทั้งนี้ เมื่องานสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ ของสภาผู้แทนราษฎรกับฝ่ายบริหาร ในคณะกรรมการ ปปป.มาประสานสอดคล้องกัน ก็จะเป็นความชอบธรรมในการอธิบายต่อสังคมในการสร้างความปรองดองของคนในชาติที่ยืดเยื้อยาวนานมากกว่า ๑๕ ปี สำเร็จไปได้เปลาะหนึ่ง

ปมที่สาม ปัญหาการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งกระจายไปทั่วประเทศ โดยมีข้อเรียกร้อง ๓ ข้อ นั้น ในการแก้ปัญหาที่ละเอียดอ่อน ขอให้ใช้หลักสันติวิธี ทุกฝ่ายควรอดทน และระมัดระวังอย่างยิ่งที่อาจมีการสร้างสถานการณ์แทรกซ้อนจากผู้ไม่หวังดีขึ้นได้ ปัญหานี้ควรจบโดยเร็ว ที่รัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรี ควรลงมาพบกับผู้ร้องด้วยตนเอง อย่างผู้ปกครองพบลูก หลาน ด้วยหลักเมตตาธรรมและประเด็นที่สามารถแก้ไขได้ในทันที คือ การให้ความเชื่อมั่นในกระบวนการแก้รัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีส่วนร่วม (ตั้ง ส.ส.ร.) โดยกำหนด time line ให้ชัดเจนดังกล่าวข้างต้น ก็จะเป็นการแสดงความจริงใจกับประชาชนในการคืนอำนาจอธิปไตยให้ประชาชนอย่างแท้จริง

ในกระบวนการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่กล่าวมาดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรี ควรน้อมนำคุณธรรมขั้นสูง คือ เมตตาและอภัย เป็นหลักคิดในการแก้ปัญหา

เมื่อท่านมีเมตตาและอภัยต่อผู้อื่น ท่านย่อมได้รับเมตตาและอภัยกลับคืนเป็นการตอบแทน สังคมก็จะสงบสุข ร่วมกันฝ่าฟันวิกฤตเศรษฐกิจและพัฒนาก้าวหน้าบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

๑๓. ศาตราจารย์ธีรยุทธ บุญมี ชีววิถีโควิดส่งสัญญาณ ไว้เนื้อเชื่อใจกันสูงมาก เน้นต่อยอดสู่การปรองดอง

๑๕ ก.ค.๖๓ - เวลา ๑๓.๐๐ น. ที่มหาวิทยาลัยรังสิต มีการจัดงาน RSU FORUM โดย ศาตราจารย์ธีรยุทธ บุญมี อาจารย์ประจำวิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต บรรยายหัวข้อ “Post Covid-19” กับอนาคตสังคมไทย

ศาสตราจารย์ธีรยุทธ กล่าวตอนหนึ่งว่า "ผมเข้าใจได้ว่าอารมณ์ที่รุนแรงของสังคม ต่อกรณีทหารอียิปต์และลูกทูดูดาน เพราะคนไทยได้เสียสละ และเชื่อฟังภาครัฐอย่างมีวินัยเมื่อเกิดเหตุเช่นนี้ก็เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของประชาชนได้ อย่างไรก็ตามผลงานของ ศบค. ก็ได้รับการชื่นชม ที่ใช้การสื่อสารแบบข้อมูลวิชาการมีท่วงท่าที่ดีสถานการณ์โควิด

ศาสตราจารย์ธีรยุทธ กล่าวว่า โลกยังน่าเป็นห่วงเราไม่ควรคาดการณ์กันว่าทุกอย่างจะกลับมาปกติในเร็ววันนี้ แต่ต้องเฝ้าใจไว้ว่าจะประมาณ ๒ ปีหรือมากกว่านั้น และหลังโควิด เราควรทำอะไรที่มากกว่า new normal จะต้องสร้าง new paradigm สร้างกระบวนการที่ศึกันใหม่ เพราะสถานการณ์เปลี่ยนไปทุกบริบทไม่ว่าจะเป็นมิติทางเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การศึกษา วัฒนธรรม

“แต่ช่วงวิกฤติโควิด มีสัญญาณที่ดีเกิดขึ้นในสังคมไทยคือ เกิด trust หรือความไว้วางใจกันสูงมากกว่าที่ผ่าน ๆ มา ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนตั้งแต่มีความขัดแย้งตลอดทศวรรษที่ผ่านมา คำถามคือว่าเราจะเอา trust หรือความไว้วางใจ ไปต่อยอดหรือขับเคลื่อนเพื่อปฏิรูปส่วนอื่น ๆ กันได้อย่างไร”

อาจารย์ประจำวิทยาลัยนวัตกรรมการสังคมมหาวิทยาลัยรังสิต ยกตัวอย่าง เช่น เรื่องการปรองดองหรือการนิรโทษกรรมก็คิดกันต่อได้ในเรื่องนี้ ซึ่งผมเห็นด้วยว่ามัน ถึงเวลาแล้วที่จะนิรโทษกรรม แต่กำหนดเงื่อนไขที่ทุกฝ่ายรับกันได้ มีการต่อต้านน้อยที่สุด เพราะเราไม่รู้ว่าจะจากนี้ไปเราต้องเจออะไรกันอีก

นอกจากนี้ อาจารย์ธีรยุทธ เผยว่า ตนจะหาโอกาส ประเมินการเมือง และผลงานรัฐบาล อย่างเป็นทางการ อาจจะต้นเดือนหน้านี้.

บิกี้ ดัน "นิรโทษกรรม" คดีการเมือง ปลดล็อกประเทศ เว้นทุจริต

๑๗ Jun ๒๐๒๐ **ฐานเศรษฐกิจ**

พล.อ.ประยุทธ์ เดินเครื่องปรองดอง เตรียมออก “กฎหมายนิรโทษกรรม” มอบทีมงาน รวบรวมข้อมูลคดีชุมนุมทางการเมือง คาดออกเป็นกฎหมายได้ปลายปีนี้ “ประสาร-พล.อ.เอกชัย” หนุนออกเป็น พ.ร.บ. ดึงทุกฝ่ายร่วมปรองดอง “โคทม” ชี้เป็นเวลาที่เหมาะสม

รัฐบาล โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เตรียมดำเนินการออก กฎหมายนิรโทษกรรม “คดีชุมนุมทางการเมือง” เพื่อนำประเทศไปสู่การปรองดอง อันถือเป็นพันธกิจหนึ่งที่ต่อเนื่องมาจากตั้งแต่สมัยยึดอำนาจการปกครอง ในปี ๒๕๕๗ และได้มีการตั้ง คณะกรรมการหลายชุดขึ้นมาศึกษาแนวทาง การสร้างความปรองดอง ขณะเดียวกันก็ถือเป็นนโยบายสำคัญ ของรัฐบาลชุดปัจจุบันด้วย

แหล่งข่าวระดับสูงจากทำเนียบรัฐบาล เปิดเผยกับ “ฐานเศรษฐกิจ” ว่า ขณะนี้ พล.อ. ประยุทธ์ ได้มอบหมายให้ “ทีมปฏิบัติการลับ” ไปรวบรวมรายชื่อบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีการเมือง ทั้งในชั้นศาล และการดำเนินคดีทั้งหมดเพื่อนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการนิรโทษกรรม

ทำความเข้าใจ "นิรโทษกรรม" คือ อะไร

เบื้องต้นจะเป็นการนิรโทษกรรมให้กับคดีที่มีแรงจูงใจทางการเมือง ที่ไม่รวมถึงคดีทุจริต และ คดีความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือ ความผิดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

สำหรับช่วงเวลาที่จะนำไปสู่การออกกฎหมายนิรโทษกรรมนั้น แหล่งข่าวกล่าวว่า อาจจะ ดำเนินการในช่วงกลางปี หรือไม่ก็ปลายปีนี้

ก่อนหน้านี้ พล.อ.ประยุทธ์ ได้พูดคุยกับนายสุเทพ เทือกสุบรรณ อดีตรองนายกฯ และอดีตนายกรัฐมนตรีแล้ว

ด้านแหล่งข่าวจากพรรคพลังประชาชน (พปช.) กล่าวว่า ก่อนหน้านี้ แกนนำรัฐบาล ได้พยายามประสานงานและติดต่อเพื่อดึงพรรคเพื่อไทย เข้ามาร่วมทีมรัฐบาลเพื่อเข้าสู่การเป็นรัฐบาล ปรองดองมาแล้ว เมื่อ ๒-๓ เดือนก่อน

หนุนนิรโทษกรรม

นายประสาร มฤคพิทักษ์ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และคณะกรรมการศึกษา แนวทางการสร้างความปรองดอง ของสปช. กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า เรื่องแบบนี้ต้องอาศัยความพยายามทุกภาคส่วน รวมทั้งภาครัฐบาล ถ้ารัฐบาลไม่ขยับตัวในเรื่องนี้ โอกาสให้เป็นไปได้ยากเหมือนกัน

“ผมเข้าใจดีว่า เรื่องแบบนี้ต้องอาศัยเวลา จะเร่งเหมือนมะม่วงบ่มแก๊สไม่ได้ ต้องให้สังคม เกิดความสุกงอมขึ้นมาพร้อม ๆ กันด้วย เราจะไปเร่งเวลานั้นก็ไม่ได้ จะวางเฉยก็ไม่เหมาะ จะก่อให้เกิดความ ปรองดองได้ต้องมีตัวกฎหมายออกมา ถ้าอารมณ์ของผู้คนไม่ต้อนรับกฎหมาย ก็ออกมาไม่ได้”

อย่างไรก็ตาม นายประสาร ชี้ว่า ถ้าจะมีการนิรโทษกรรม สมควรออกเป็น พ.ร.บ เพราะถ้า เป็นพระราชกำหนด (พ.ร.ก) จะละเลยบทบาทความสำคัญของ ส.ส และถ้าออกมาเป็น พ.ร.ก. อาจดูคับแคบไปหน่อย ในแง่ของการยอมรับ

“เรื่องการปรองดองควรเป็นความพยายามของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะภาคการเมืองทั้งฝ่ายค้าน รัฐบาล ส.ส. ส.ว. ภาคประชาชน หรือบรรดากลุ่มที่เป็นผู้แทน สี่เหลือง สี่แดง กลุ่มสีธงชาติ หรือกลุ่มไหนก็แล้ว

เราควรใช้ความพยายามเพื่อนำไปสู่บรรยากาศการปรองดอง สร้างความรู้สึกร่วมกันในการที่จะก่อให้เกิดความปรองดอง”

นายประสาร กล่าวด้วยว่า นักการเมืองควรคำนึงถึงทิศทางที่จะก่อให้เกิดความปรองดอง โดยมีเงื่อนไขที่สามารถจะรับกันได้อย่างกว้างขวาง คือ

๑. ไม่ยกคดีให้คนที่ผิดด้านคอร์รัปชัน คนไม่ควรได้อานิสงค์คือ คนทุจริต
๒. คนที่ผิด มาตรา ๑๑๒ คือละเมิดสถาบัน และ
๓. ผู้ที่ผิดอาญาร้ายแรง ประเภทที่ทำให้ถึงแก่ชีวิต หรือประเภททำให้ถึงแก่ทรัพย์สินและชีวิตรุนแรงถึงเลือดถึงเนื้อ

นอกนั้นเป็นความผิดลหุโทษ ความผิดจรรยา ผิดพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน มาชุมนุมและถูกจับไป ต้องได้ยกเว้น

ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสม

ด้านพล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า และอดีตผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) กล่าวว่า เห็นด้วยและเป็นจังหวะเวลาที่เหมาะสม เพื่อจะสร้างความสามัคคีปรองดองในสังคมไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้พยายามผลักดันกันมานานแล้ว

ส่วนความกังวลว่าอาจเป็นชนวนความขัดแย้งขึ้นใหม่นั้น พล.อ.เอกชัย ย้ำว่า จะไม่เกิดขึ้น เพราะไม่ใช่การนิรโทษกรรมเหมาเข่ง แต่มีการทำอย่างเป็นขั้นตอน มีรายละเอียดที่ชัดเจน

ส่วนกรอบเวลาคือ คดีทางการเมืองที่เกิดขึ้นนับแต่การยึดอำนาจของคมช. เมื่อ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ ซึ่งคณะกรรมการเพื่อสร้างความปรองดองในชุดสนช.เสนอให้นิรโทษกรรมถึงปี ๒๕๕๗ แต่เพื่อให้ครอบคลุมถึงความผิดจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองหลังจากนั้น เช่น การเคลื่อนไหวของกลุ่มอยากเลือกตั้ง เป็นต้น เห็นว่าครั้งนี้ควรจะขยายให้ถึงวันยกเลิกพ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ เพื่อจัดการเลือกตั้งครั้งล่าสุด”

พล.อ.เอกชัย ย้ำว่า “เวลานี้เหมาะสมที่สุดแล้ว เพราะเพื่อไทยก็มีไปอยู่กับพลังประชารัฐ แกนนำทั้งพันธมิตรฯ นปช. หรือ กปปส. ก็ถูกตัดสินไปอยู่ในคุกแล้ว และจะเจอกันอีกหลายคดี ถึงเวลาที่น่าจะทำเรื่องนี้เพื่อให้สังคมคืนสู่ความปรองดองเสียที”

“โคทม” เน้นตั้งต้นใหม่

นายโคทม อาริยา ผอ.ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล ให้ความเห็นว่ามี การออกกฎหมายนิรโทษกรรมเชื่อว่าจะมีผลบวกต่อการเมืองไทย แต่ต้องมีคำอธิบายระดับหนึ่ง ให้ดูด้วยว่ากรณีมีคนค้านค้านด้วยเหตุผลใด ให้แลกเปลี่ยนกันดูว่าอะไรเป็นอะไร และคิดว่าช่วงหลังโควิดไม่ระบาดจะเป็นโอกาสดี ซึ่งตอนนี้หลายคนโดนคดีต่างๆ อยากจะให้พลิกหน้ากระดาษเพื่อตั้งต้นใหม่แล้วเดินหน้าต่อ “เรื่องนิรโทษกรรมจะสำเร็จไม่ได้ ถ้ารัฐบาลไม่เอาด้วย รัฐบาลต้องเป็นคนตัดสินใจเลย”

ย้ำต้องใจบริสุทธิ์

ขณะที่นายสตีธร ธนานิธิโชติ ผอ.สำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า กล่าวว่า มองในแง่ความปรองดองของประเทศ ก็พอได้ ซึ่งต้องดูด้วยว่านิรโทษกรรมใครบ้างที่คนเห็นตรงกันคือควรนิรโทษกรรมคนเข้าร่วมชุมนุมด้วยใจบริสุทธิ์ ไม่ใช่แกนนำหรือผู้ที่ก่อเหตุมีคดีอาญาต้องแยกแยะเป็นเรื่อง ๆ และถ้าจะนิรโทษกรรมควรเริ่มจากมีอบปี ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน”

นายสตีธร กล่าวว่า หากดำเนินการควรเป็นรูปแบบของพ.ร.บ.จะได้ผ่านสภาใช้เวทีรัฐสภา เพราะถ้าออกเป็น พ.ร.ก. จะต้องเป็นกรณีฉุกเฉิน และต้องดูให้ชัดว่านิรโทษกรรมแค่ไหน ไม่สุดซอยหรือไม่เหมารวม คนพอจะรับได้

หน้า ๑ ฐานเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๓,๕๘๔ วันที่ ๑๘ - ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

นายพีระศักดิ์ พอจิต สมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.)

๑๕ ก.ค. ๖๓ - กล่าวถึงกรณีนายคำณูน สิทธิสมาน ส.ว. เสนอให้รัฐบาลเร่งตรากฎหมาย นิรโทษกรรมประชาชนจากความผิดที่เกิดขึ้นหรือเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมือง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘-๒๕๖๓ ว่า เห็นด้วยกับทุกแนวทางที่ดำเนินการเพื่อหวังขจัดความขัดแย้งในบ้านเมือง ต้องยอมรับความจริงว่าที่ผ่านมา และในขณะนี้ยังมีความขัดแย้งอยู่จนทุกวันนี้ก็ยังปรองดองกันไม่ได้ ต้องถามว่าเราชอบอยู่ในสถานการณ์ แบบนี้หรือไม่ เพราะที่ผ่านมามีการชุมนุมทางการเมือง มีการจลาจลกลางเมือง มีการรัฐประหาร หรือมีเลือกตั้งแล้วก็ตาม แต่บ้านเมืองก็ยังปรองดองกันไม่ได้ ซึ่งการนิรโทษกรรมอาจเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้ ความขัดแย้งลดลงก็ได้

“คดีการเมืองควรจะมีการพิจารณานิรโทษกรรมให้ แต่ทว่าเมื่อมีการพูดเรื่องนิรโทษกรรม หลายคนอาจตั้งคำถามว่าการนิรโทษกรรมควรครอบคลุมถึงนายทักษิณ ชินวัตร และน.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายฯ ทั้งสองคนหรือไม่ ผมมองว่า วันนี้อ่าเพิ่งเริ่มเจาะจงที่ตัวบุคคล ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวก็วงแตก ไม่ได้เริ่มพูดคุยกินทางออกให้ประเทศเดินหน้ากันเสียที ดังนั้น จะต้องตั้งหลักพูดคุยกินขอบเขตว่าการนิรโทษ ควรครอบคลุมกลุ่มใด และช่วงเวลาใดเสียก่อนจะดีกว่า” นายพีระศักดิ์ กล่าว

จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/๗๑๕๓๐>

ภาคผนวก ข

รวมรูปภาพจากงานรับฟังความคิดเห็น

การจัดงานคณะกรรมการญาติวีรชนพฤษภา ๓๕ จัดเสวนา
“การฉีกทุกภาคส่วน ร่วมวางอนาคตประเทศไทย”

การประชุมคณะกรรมการ